

Redacțiunea, Administrațiunea
i Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Anunțurile se primesc în
Manuscrit sau se redactează.
Biroaul de anunțuri:
Brașov, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Telexatele mai primite în
Vienna: H. Hasenauer & Taylor (Ola
Kas), H. Schalek, Alois Herndl, M.
Dukes, A. Oppelk, J. Donnerberg; în
Budapesta: A. V. Goldberger, Sch-
stein Bernat; în Frankfurt: G. L.
Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o serie
garantată pe o săptămână 8 cr. și
30 cr. amănunțit pentru o publi-
care. Publicații mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o
serie 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 7)

„Gazeta” este în fă-care și
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
a administrațiune, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dușul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 34.—Anul LVII.

Brașov, Duminecă, 13 (25) Februarie

1894.

Nouă legi, nouă nevoi.

Brașov, 12 Februarie v.

Nicăiri nu se fac și nu se vo-
teză atâtea legi ca la noi sub stă-
pânirea ungară, der pentru aceea
nicăiri nu este poporul așa de ne-
mulțămît ca la noi.

Acum vor să ne înzestreze cu
alte nouă legi, ca să ne turbure și
viața noastră bisericească, în care mai
găseam până aci ore-care liniște și
adăpost față cu nisuițele de a ne
înstrăina de religiuinea și de limba
noastră.

Guvernul unguresc vrea ca în
viitor căsătoriile numai atunci să
aibă valoare, decât se vor încheia
înaintea diregătorilor statului, fă-
care să fiă der dator (obligat) de
a încheia căsătoria înaintea acestor
diregători; er matriculele pentru bo-
tezuri, căsătorii și pentru morți să
fiă purtate erăși numai de diregători
unguresci. Cine vrea pôte să se cu-
nune și în biserică și preoții pôte să
pôte și ei matricule, der acestea nu
vor avé valoare înaintea legii.

Eată pe scurt înțelesul legi-
lor ce le-a adus stăpânirea acuma
înaintea dietei: legea pentru intro-
ducerea căsătoriei civile obligătore
și legea pentru matriculele civile sêu-
de stat.

Lunea trecută s'a început în
camera deputaților din Peșta des-
baterea asupra căsătoriei civile obli-
gătore. S'au ținut până acuma din
partea căpeteniilor partidelor ma-
ghiare vorbiri mari și lungi; unii au
luat în așerare proiectul de lege
al guvernului, dicend că numai cu
el se pôte mântui nația ungară, alții
l'au combătut și l'au aflat
rău și nepotrivit pentru impreju-
rările de aci, dicend că nu pôte
aduce decât încurcături și neplăceri
nației unguresci.

Pentru căsătoria civilă obligă-
tore este guvernul cu mamelucii
din partida lui și sunt și Kossu-

thiștii în partea cea mai mare. In
contra căsătoriei civile obligătore
este contele Apponyi cu partida lui,
afară de câțiva membri, cari sunt
hotărîți a vota cu guvernul, apoi
fracțiunea kossuthistă a lui Gabriel
Ugron și în fine grupul deputați-
lor, cari au ieșit din partida gu-
vernului, și e condus de contele Iuliu
Szapary, fostul ministru-președinte.

Maioritatea kossuthistilor dice,
că trebuie să sprijinescă proiectul
de lege al guvernului, pentru că
căsătoria civilă obligătore este un
punct din programa lui Kossuth și
acesta i-a sfătuit să voteze în în-
trebarea acesta cu guvernul, fără
însă a-i da acestuia vot de încredere.
Să vedem mai întâi implinită
acesta dorință a noastră, apoi ne vom
trage socotela și cu guvernul, dicu ei.

Contele Apponyi și Ugron dicu,
că în principiu pârtesc propune-
rile guvernului, der nu se pôte în-
vol cu aceea ca căsătoriile să fiă
luate din mâna preoțime; numai
atunci să se încheie căsătoria în-
aintea diregătorilor statului, când
ii stă în cale o piedecă bisericească,
pe care legea statului nu o recunoșce
ca piedecă. Matriculele erăși se nu
se ia încă din mâna preoțime, până
ce nu se va introduce administrația
de stat.

Nu-i de lipsă și nu-i lucru cu
minte, dice Apponyi, ca să se în-
trebuințeze sila și să se pricinuiască
și mai mare amărăciune în sinul
confesiunilor din țară. Căsătoriile
le pôte încheia de regulă și în vi-
iter preoții cu putere legală, cum
se întâmplă în Anglia și în Ame-
rica, fără ca statul să sufere prin
acesta vr'o scădere. Prin forma obli-
gătore a căsătoriei civile s'ar peri-
clita siumțul moral și religios al
poporului și s'ar produce mare tur-
burare între preoțime, care și ar
pierde și un isvor însemnat de
venit. Preoțimea naționalităților
ar fi atunci și mai primitore pentru

orice „agitațiune națională”. Și cine
să conducă matriculele? Notarii, cari
în parte mare se află în cercătore
disciplinară? Apponyi e de părere,
că în starea de aci a organizației,
matriculele nu se pôte încrede or-
ganelor administrative ale statului,
apoi acestea nici n'ar pôte birui
singure și numindu-se alții ca pur-
tători de matricule și la oficiul
stării civile, s'ar nasce cea mai mare
încurcătură, ce ar fi păgubitoră pen-
tru vața statului. Așadere căsătoria
civilă obligătore nici nu se pôte
executa în imprejurările de față și
de aceea și pentru motivele arătate
mai sus el nu o pôte pârteni și
este în contra ei.

Pentru această părere a sa, Ap-
ponyi trebuie să audă acuma im-
putări grele, că este reacționar și
clerical, că s'a depărtat dela idea-
lul național al Maghiarilor, și
că s'a făcut talmaciul dorințelor
confesiunilor și a naționalităților.

În adevăr însă Apponyi este
și aci totu acela care a fost. Și
el are în vedere numai „statul
național maghiar” și „unitatea na-
țională” și tocmai pentru că se teme
ca nu cumva print'o prea mare
grabă să fiă primejdite interesele
maghiare, stăruiește să se țină mai
multă sémă de dorințele confesiuni-
lor. Pe calea acesta, crede el,
Maghiarii vor pôte ajunge mai
curând și mai sigur la scop.

Cei dela stăpânire și kossuthiștii
sunt însă nerăbdători de a vedé
odată cu cehi visul lor ca „popii
dușmanii statului” să nu mai aibă în
mâna lor puterea, ce li-o dă con-
ducerea matriculelor asupra popo-
rului, și „fiă-care cetățenii al statu-
lui să recunoșcă dela légăn până
la mormânt numai puterea solgăbi-
reilor și a notarilor ungru.”

Ei sunt de credință, că numai
luând din mâna „popilor dacoro-
maniști” și celor „panslaviști” pu-
tarea, ce-o au aci asupra credincio-

șilor lor, aceștia vor învêța să
fiă „ascultători națiunei maghiare.”
Apponyi din contră, e de convin-
gere, că tocmai prin sila, ce li-s'ar
face, preoții naționaliști împreună cu
credincioșii lor ar deveni mai în-
dârjiți și mai nemulțumiți cu starea
lucrurilor.

Viitorul va arăta, care din
aceste două păreri a fost mai inte-
meiată. Deocamdată lupta în camera
deputaților se continuă.

Lui Apponyi i-au răspuns mi-
nistrii Hieronymi și Szilagy. Cel
dintâiu s'a încercat să dovedescă,
că organele administrative ar me-
rita mai multă încredere decât le-o
dă Apponyi și că partea cea mai
mare dintre notari nu sunt trași
încă în cercetare disciplinară. Tot-
odată a voit să arate, că nici con-
ducerea de aci a matriculelor nu
e corectă și a adus ca pildă, că
s'au trimis la minister și matri-
cule scrise cu litere cirile. Der ce
au de-a face literele cu esactitatea?
Ce folos, că notarii le vor scrie
unguresc der neesact, schimonosind
și batjocurind numele proprii?

A mai vorbit și ministrul de
justiția Szilagy două ore vrând să
dovedescă, că Apponyi vine în con-
tra dicere cu principiile recunoscute
de el însuși și pledând cu foc
pentru marea reformă, care, dice, „a
trecut în sângele națiunei ma-
ghiare.”

Dacă este așa sêu nu, se va
vedé în curând. În camera depu-
taților, va isbuti guvernul. Puté-
va isbuti însă și în camera magna-
ților? Ne îndoinim, mai ales decât
este adevărat, că nici Monarchul
nu prea consimte la introducerea că-
sătoriei civile obligătore.

CRONICA POLITICĂ

— 12 (24) Februarie

În 21 Februarie n., adevă după o per-
tractare de cinci săptămâni, s'a sfârșit ma-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Cele trei fete ale lui Moșu-Stoica.

Povestesc bătrânii, că în timpurile
de demult, când Dumneșu și Sântul-
Petru umblau pe părintu, ei se abătuseră
odată într'un sat și făcându-se sêră, în-
trară la un om bătrân, ca să se odih-
nescă peste nopte. Omul nu avea altă
avere, decât o babă și o fată, pe care o
luase sêu creșcă. Dumneșu scie cine
i-or fi fost părinții. Iai avea bietul om
o purcea și o cățea: atăta i-a fost totă
averea lui; der pentru aceea pe ôșpeți el
i-a primit cu bună inimă și i-a omenit
cu ce biată a avut. Dimineța, după ce se
sculară, Dumneșu și Sântul-Petru mul-
țumiră omului pentru adăpost și plecară
voioși mai departe.

Mergend ei la oaltă, dise odată Dum-
neșu către Sântul-Petru: „Acum, Petre,
a sosit vremea să împărțim neamul fe-
meesc în trei sémênți desclinite, după
cum și firea femeilor desclinită este. Și
fiind-că omul, la care i-am odihnit noi
astă-nopte, este un om bun și de ome-

niă, haid' să facem începutul chiar din
casa lui!”

Cum au dis, așa au făcut.

Abia se depărtă Dumneșu cu Sântul-
Petru din casa lui Moșu-Stoica, — căci
așa se numia omul cu adăpostul — și
etă, că într'o bună dimineță nise peștorii
vinu la casa Moșului, ca să ceră pe Flo-
riana, pe fata lui cea sêracă, de soșă.

— Bună dimineța în casa voștră!

— Bună vă fiă inima! răspuse Mo-
șul și în clipa aceea fata se și cără pe
ușă afară.

Peștorii întră în vorbă cu Moșu-Stoica
și cu Baba Naca; dau în sus, dau în jos,
vorbesc de câte tôte, și la urmă tôte-să
bune: tocmeala e gata; mai rămânea numai
să vadă mirésa, și decât le place frumșea
ei și se învoesc și tinerii, sêu o ia și sêu
ducă acasă.

Pe vremile acelea nu se scieau atâtea
ca acum; de logodnă, cununiă și câte tôte
nu se sciea, ci îndată ce tocmela era fă-
cută și tinerii se plăceau, puneau pe mi-
rêsă pe asin și o duceau acasă la mirele.
Der totuși era și în vremile de-atunci o
datină bună, căci la un an după ce s'au

depărtat cuscii cu mirésa, trebuiau să
mêrgă părinții fetei să cerceteze pe fica
lor, sêu o vadă ce face, cum trăesce și cum
se laudă cuscii cu ea.

Așa tocmeala între peștorii și Moșu-
Stoica era făcută. Mai trebuia numai să
vină fata ca s'o vadă, der fată nu era ca
în palmă. Baba Naca ese să caute pe Flo-
riana, se uită încoco, se uită încolo, der
Floriana nu era nicăiri. Baba Naca se duce
s'o caute în cămară, când colo, ușa cămă-
rei fiind deschisă, etă că se bagă cățea
în cămară. Baba dă s'o scôtă, și ce se vedé!
în loc de cățea, etă că ese din cămară o
fată mare, care era tocmai ca Floriana, în-
câtă nici Baba nu o cunoscă. Prin voia
lui Dumneșu se făcuse adevă din cățea
lui Moșu-Stoica o fată, ce sémăna cu Flo-
riana tocmai pe tocmai. Baba Naca o și
chiună numai decât în casă și fiind-că
tinerii se plăcură, o și luară și plecară cu
ea acasă.

Moșu și Baba rămăseră cam necăjiți,
că nu mai avea cine să-i îngrijescă, der
colo de cătră sêră numai etă că ușa se
deschide și întră Floriana cea adevărată,
care de rușinea peștorilor tôte țina o pe-

trecuse în sat. Moșul și Baba nu scieau
de minunea ce s'a întâmplat și gândiau,
că de bună séma peștorilor nu li-se va fi
părut de fată și de aceea i-au dat dru-
mul înapoi.

Se necăjiră bătrânii, că le era rușine,
der nu aveau ce face. Se culcară și când
fii în ziua următoare, numai etă că din a
lui Dumneșu voință alți peștorii, din alt
sat, sosesc la fată. Floriana, cum îi vedé,
eși erăși afară și până sêra nu se mai în-
torse. Moșului însă îi pără forte bine, că
au venit alți omeni să ia fata lor, până
când încă nu se simte, că ea a mai fost
măritată odată. Făcură tocmeala și numai
decât eși Baba Naca afară să cheme fata.
Eși în ușă și strigă: „Floriana!” Odată
aude o voce în coteț: „Ce-i?” — „Eși
afară și vino în casă!”

Dumneșu adevă făcu purceua în
forma fetei și venind în casă, mirele o
plăcu; peștorii diseră atunci „sănătate
bună” lui Moșu-Stoica și Babei Naca, se
suiră cu mirésa pe asin și se depărtară.

Moșu și Baba rămăseră mângăiați, că
și-au dat rușinea dela casă, der nu trecu
un ceas și etă, că Floriana vine din sat

rele procesul al Omladinei boeme din Praga. In procesul acesta au fost acușati 77 membri ai Omladinei, societate secretă, carea avea de scop răsturnarea sistemului actual de ocărnuire austriacă și deplina libertate a cetățenilor. Zidirea tribunalului, unde s'a pertractat procesul, a fost încungurată de poliști înarmați, în totu decursul zilei, în care s'a adus sentința. Pe lângă aceștia, înaintea porții tribunalului erau așezați 50 de poliști gata de-a sări în totu momentul la casă când ar fi fost de lipsă. Pe stradele principale ale orașului Praga, umblau patrulă de soldați în grupe de câte 4—5 omeni. Chiar și o parte din garnisona militară sta gata. Cetera sentinței a durat de dimineața până la 2 ore d. a. Dintre cei 77 acușati au fost condamnați 68 și adecă: 47 la temnița grea dela 7 luni până la 8 ani, 21 la închisore strictă pe timp de 8 zile până la 6 săptămâni; 8 au fost achitați, ér unuia din cauză de bolă nu i-s'a putut aduce sentința. Ca basă la condamnare pentru cei cu temnița grea s'a luat delictul de înaltă trădare și laesa majestate; la ceilalți, cu pedepse mai puține însă, delictul turburării siguranței și ordinii publice, și de asociare secretă. Diarul Cehilor bătrâni, „Politik“, dice, că pedepsele mari, ce li-s'au croit acușatorilor, le vor suferi tinerii condamnați foarte amar. Nu voim însă să descriem tôte fazele singuraticale ale pertractării monstre, dice „Politik“, ci arătăm numai asupra unui moment: „Nici odată un proces nu s'a ticit în mod mai tendențios, decât cel în privra Omladinei. Deja înainte de-a fi ascultați martorii și de-a fi vorbit judecătorii, foile nemșeci enuntau condamnarea, care n'a lovit numai pe acușati, ci pe întreaga națiune boemă. Din fîă-care amănunt foile nemșeci au făcut un lucru însemnat, și din acesta o afacere de stat; s'au folosit cele mai mari esagerațiuni, întortochiarile cele mai cutezate, numai pentru a discredită poporul boem înainte publicității. Ca și în alte casuri, Nemții și-au dat silința, de-a înegri nisuințele poporului boem. Tôte acestea însă ni le vom însemna din nou.“

Lui „Daily News“ i-se telegrafază, că Austro-Ungaria, Turcia și Bulgaria s'au înțeleș, că deca treburile din Serbia vor apuca o cale serioasă, ele se lucreze în înțelegere și se închid granițele sêrbesci. Conform înțelegerei, este eschis ori-ce amestec în afacerile interne ale Serbiei din partea puterilor străine.

Foile unguresci, mai ales acelea, cari sunt pe partea guvernului în cestiunea căștoriei civile, sunt pline de mâhnire pentru o nouă mișcare în sinul Slovacilor. Sub președinția lui Ștefan Rakowsky, camarar regesc, s'a ținut zilele trecute o adunare de Slovaci catolici, la care au luat parte 130 de membri. Amă-

rațiunea foilor unguresci este cu atât mai mare, cu cât, în privra obiceiului de până acum, adunarea acesta catolică a hotărât, ca pe viitor să se vorbească în limba slovacă în tôte adunările, ce le va ține așa numita reuniune a catolicilor slovaci. Foia ungurescă „Hazank“ luând scire despre acesta, dice, că nu e mirare, decât poporul slovac salută pe Hurban Vajansky, care a fost liberat în 17 l. c. din închisore de stat dela Seghedin, ca pe un martir național; ba mai mult, Hurban primesce din Moravia și Boemia numeroșe telegrame de felicitare din incidentul liberării sale din închisore ungurescă — „Narodnie Noviny“, dice „Hazank“, a scris zilele trecute un articol, în care arată, că guvernul unguresc își dă tôte silințele, de-a asupri pe Slovaci nu numai cu forța, ci și pe calea pressei. Zadarnic însă vor rămâne tôte. Slovaci nu vor sta mult în tăcere; va veni timpul, când nimeni nu se va mai pleca înaintea guvernului unguresc, când nu va mai linge nimeni tălpile asupritorilor, ci va cere cu tărie drepturile, ce se cuvî unu popor, care jertfese ban și sânge pentru susținerea statului.

Flotila română.

„Tara“ din Bucuresci publică următorul articol:

Nici douăzeci de ani n'au trecut, de când s'au depus primele temelii ale înființării flotei noastre, și ađi deja vedem, cum ea începe să fâ apreciată și în străinătate.

Acum un an și jumătate, când încrușătorul Elisabeta, comandat de generalul Murgescu, a luat parte la marea șerbare a nuntei de argint a părechi regale italiene la Genova, comandantii escadrelor franceze, engleze, germane, austriace și spaniole, au rămas uimiți de ținuta marinarilor noștri și de întreținerea curată a încrușătorului Elisabeta.

M. S. Regele Umberto și A. S. Regală Ducele de Aosta, vizitând încrușătorul Elisabeta, nu s'au putut stăpâni a nu da expresie surprinderii lor, vedend cum încrușătorul român strălucese prin curățenia și eleganța sa printre escadrele țerilor streine.

Nu este deci de mirare, că presa rusă dă o importanță așa de mare modestei noastre flote, importantă, pe care poțe n'o merită.

Marele diar din Petersburg, „Novoie Vremia“, consăra un articol special flotei noastre, căreia îi atribue o menire, în viitoră conflagrația europeană, care n'a fost în intențiile nici unu guvern.

Articolul diarului rusesc, fiind de o mare importanță, îl reproducem în întregime:

„Cine s'ar fi gândit acum dece ani, dice „Novoie Vremia“, — că afară de flo-

tele de răboiu rusă și turcă, apele Mării Negre vor scâlă și o flotilă română? Lu-crând necontenit la eșecul planului său de armament, România nu s'a mulțumit numai a ridica împrejurul Bucurescilor și de-a lungul rîurilor Siret și Prut un sistem întins de fortificații, ci ea a făcut să se construască și un număr respectabil de vase de răboiu în șantierele din Franca și din Englitera. Așa în 1887, ea a lansat încrușătorul Elisabeta și un torpilor; în anul următor trei avisuri și două torpilore, etc. Incrușătorul Elisabeta a fost adus la gurile Dunărei sub pavilionul comercial și pe urmă transportat la Galați. Acest încrușător a intrat apoi în apele Mediteranei, însoțit de trei torpilore, a vizitat mai multe porturi, afirmând ast-fel existența unei flote române.

„De atunci forțele navale ale României au fost reunite într'o diviziă de 21 de năi; portul de răboiu din Galați s'a transportat la Tîglinea, un punct întărit, unde în același timp s'a construit și un deposit de proiectile. În acest moment, se lucrează cu multă activitate la fortificarea Constanței, care e desemnată a fi stațiunea de iernă a flotei române de răboiu.

„Anul trecut — continuă „Novoie Vremia“, — încrușătorul Elisabeta a intrat în rada Sebastopolului; cu această ocași bateriile noastre dela coste au răspuns salutului său național cu un număr egal de tunuri, ceea ce a făcut, probabil, să se credă în România, că Rusia a recunoscut în acesta existența unei flote române în Marea-Negră.

„În acest moment se construiesc în Englitera, pe comțul României, trei torpilore, Munteanul, Olteanu și Smeul, pe de altă parte se urmăz negocier pentru cumpărare de două cuirasate.

„Se vede dăr — conchide gazeta rusă, — că în apele Mării Negre, cari aparțin exclusiv numai Rusiei și Turciei, s'a ivit și o flotilă română de răboiu destul de considerabilă, care vine din an în an mai numerosă și alu cărei scop evident este, de a acoperi aripa stângă a unui inamic, care ar veni din Bosfor pentru a ataca pe Rusia.

„E de datoră diplomației rusesc să examineze bine cestiunea următoare: În 1870 Rusia n'a făcut de cât să desființeze căte-va prescripțiuni ale tratatului din Paris, limitându-se puterea sa asupra Mării Negre. România are ea ore dreptul de a profita de această lovitură de forță a Rusiei și a disconsidera în același timp dispozițiunile tratatului din Paris privitoare la Marea Neagră?“

SCIRILE ZILEI.

— 12 (24) Februarie.

Costumul preoțesc în România. Cetim în „Tera“, că comisiunea alesă pen-

tru regularea costumului preoțesc, este hotărâtă, între altele, să primască ca preoții din tôte țera, când vor av vre-unu oficiu bisericesc, să se prezente în mod oficial la vre-o autoritate, să porțe potcapii negre, ér când nu vor av nici unu din aceste oficii, să porțe pălării după unu anume model. Nu putem, dice numitul diar, decât să felicităm pe I. P. S. Sa Mitropolitul-Primat, președintele comisiunei, pentru această laudabilă măsură, care face să dispară căciunile multicolore, de origine armenescă și persiană, și introduce adevăratul port național. — Totu acolo cetim, că ministrul cultelor și instrucțiunei publice a oferit comisiunei alesă de sf. Sinod pentru uniformisarea costumului preoțesc, suma de 1,000 lei. Cu acești bani se vor face mai multe costume-modelu, care se vor prezenta sfântului Sinod în viitoră sesiune de primăveră.

— o —

Pentru nenorocții din Arpăcă, cari au fost băntuiți de foc, au sosit până acum la administrația fôiei noastre: dela d-l F. Cocianu, avocat în Cehul-Silvaniei 2 fl.; dela d-l Luca Șincană din Brașovul-vechiu 50 cr. Totalu 2 fl. 50 cr.

— o —

Din Chitighază primim o grea plângere în contra învățătorului de acolo Ștefan Dolga. Ni-se spune, că acest învățător s'ar fi pus cu totul în serviciul contrarilor noștri și este atât de zelos în propagarea maghiarisărei, încât nenorocii copilași români de sub conducerea lui astăzi salută pe stradă cu cuvintele „Jó napot!“ ba chiar și în biserică — ne spune corespondentul, — îi ađi dicend unu altuia: „érigy óreb“ etc. Nu scim întru cât această scire corăspunde cu adevărata stare a lucrului și întru cât nu. La tôte întemplantă însă ar fi peste măsură trist, decât s'ar adevări, că în sinul învățătorilor noștri se găsesc fime atât de decădute și păcătoșe, cari se-și uite în așa măsură de chiamarea lor și se pun în serviciul contrarilor noștri. — Sperăm, că d-l Dolga ne va da lămuriri liniștitoare în privra acesta.

— o —

Falsificatori de bani? Din comitatul Făgărașului ni-se scrie: „În 8 Februarie n. c., locuitorul Nicolae S. Streza din Scoreiu, vrënd să-și curățe fântăna, a dat de trei plăce (forme) de bani de metal. Pe două dintre acestea, se puteau ceterile gravate: „douăzeci lei“ și mai în jos anul 1887. Tablele acelea, cari se presupune, că ar fi servit pentru fabricarea de bani falși românesci, au fost dușe la primăria, de unde s'au înaintat solgăbirăiatului din Arpaș. Nise locuitor din Scoreiu își aducă aminte, că în vera trecută doi pretași boieri din România, în o trăsură cu patru cai și cu un clopot mare, ar fi adăpatat cai la aceea

Când ea intră în casă, Moșu și Baba rămaseră încrămeniți, căci ei credeau, că acum de două-ori au măritat-o și de amândouă-ori s'a întors dela bărbat. De superați, ce erau, nici nu-i diseră nimic. Floriana își vedea de trebile ei, — eși afară ca să-i dea purcele de mâncare, dăr purcea nu era nicăiri. — „Unde-i purcea?“ întrebă ea. — „Tu sci, că tu ai fost în cotețu“, îi duse Baba.

Fata se amări și căută până s'era prin sat, dăr nu află purcea nicăiri, — nu era nici purcea, nici cătea. Acum fata era supărată, că nu-i purcea, Moșu și Baba sunt superați, că nu șede fata lor la bărbat: Toți din casă erau superați.

Mai trecu o nopte și așa, ér când a fost în a treia dimineață, étă că se ivesc alți pețitori, din alt sat! Cătu dai în palmi, Moșul și Baba se învoiră și făcură tocmela. Pețitorii luară pe Floriana, se puseră pe asini și plecară cătră casă. Bătrâni rămaseră acum singuri, căci scăpaseră și de cătea și de purcea, dăr și de adevărata lor Floriana.

Dumneșu sciind acestea tôte, duse cătră Sântul-Petru: Haid' să mângăiam

pe omul, care ni-a dat sălașul peste nopte!

Și plecară Dumneșu cu Sântul-Petru érași la Moșu-Stoica și Baba Naca și cerură conac peste nopte. Moșul le duse, că bucuros le dă conac, că conacul e dela Dumneșu, ér Baba Naca le așternu numai decât mēsa și-i omeni cu ce biată put.

După cină, Dumneșu cinsti pe bunii bătrâni cu un sac, care era gol și pe care duseră că l'au găsit pe drum. Baba luă sacul și-lu puse la o parte, apoi se aședă și ea la vorbă ca streinii, căroră Moșul le povesti tôte pătaniile lui cu fata. Așa trecu s'era și apoi se culcară, ér când a fost dimineață, sfinții se sculară și se duseră mai departe în calea lor. Baba, după ce rëndu prin casă, dă să caute sacul, ca să vedă, decât e bun de ceva trebă ori nu e bun. Când colo ce se vedea! — Sacul era pe jumătate plin cu bani. Moșul și Baba iute se ducă după streinii să-i caute, că credeau, că e o greșelă, dăr pe streinii nu-i mai aflară nicăiri, și așa sacul cu banii li-a rămas lor.

Acum veniră zile bune pentru bătrâni

noștri, căci bani aveau, sănătate aveau și ast-fel lor le treceau lunile ca zilele și zilele ca césurile. Odată numai se pomeniră, că s'a împlinit anul dela cununia Florianei și că a sosit timpul să o cerceteze. — „Babă“, duse Moșul, „trebuie să mergem să vedem, cum se laudă cuscrii cu Floriana noastră?“ — „Bine!“ duse Baba, și numai decât chiamară un om, care se îngrijesc de casă, ér ei plecară.

Satul era cam departe, căci în vremele acelea satele erau foarte departe unele de altele, apoi și casele de prin sate erau foarte împrăștiate, așa că omul nu mai sciea totu ce se întemplantă în casa vecinilor săi. Destul, că Moșu-Stoica și Baba Naca făcură o cale lungă și când trecură prin satul, unde măritară mai întâi pe fata lor, se hotărî să mērgă să întrebe, de ce nu li-a plăcut de Floriana și de ce au trimis-o înderăt la părinții ei.

Au mers, și când s'au apropiat de casă numai étă că aud prin ocolu o larmă mare. Era adecă Floriana cea făcută din cătea, — dăr nu înzadar era ea făcută din cătea, căci și avea o gură tocmai ca cătelele: când era în casă, când afară;

când se sfădea cu unu vecin, când cu altul și gura ei nu mai tăcea în veci, că era tocmai ca o pa de foc.

Moșu-Stoica și Baba Naca o cunoscură îndată, căci Dumneșu le deschise ochii și vedură, că e căteaua lor. Dăr și căteua Floriana e cunoscută și-i chiamă pe nume, dicend-le „să între în casă. Bătrâni intrară și după ce făcură cunoscință cu cuscrii, îi întrebă cum li-se pare de Floriana lor? Cuscrii răspuseră, că ei ar fi mulțumiți cu nora lor, că e harnică și iute ca pisenă, dăr are o gură rea de totu, cu totu se sfădește, pe totu îi ocăresce și nimenea nu se poțe odihni de gura ei.

Lui Moșu-Stoica îi veni cu rușine lucrul acesta, dăr nu avea ce face, căci sciea el bine, că cine se trage din neam de căne, nu poțe fi alt-fel.

Acum căteu nu-am vedut-o, duse Moșul cătră baba să mergem să găsim și purcea, că ai ne vom duce pe urmă și la Floriana noastră cea adevărată!

Merseră cătră merseră și dela o vreme ajunseră și în satul, unde au măritat pe a doua fată. În țera de numele cuscri-

fântână. Să nu le fi aruncat ore aceia acolo? Mai anii trecuți s'a aflat sub un pod totu în comuna Scoreiu și o formă de bani de ai noștri de un florin. Pe de-o latură se putea ceti cuvântul „Moriz.“ Cercetarea introdusă nu a avut nici un rezultat. Fericiți omeni sunt Scoreinii, că țin formele de bani în comună și cu toate acestea stau să piară de dorul banilor.

—o—

„Silvania“, institut de credit și economii în Șimleul-Silvaniei, al cărui director executiv este dl Andrei Cosma, a avut în decursul anului 1893 un profit curat de 20,632 fl. 98 cr., adică mai mult cu 4249 fl. 3 cr., ca în anul de mai înainte. În primul an al activității sale (1888) această bancă a avut un venit curat de 6513 fl.; în al doilea an venitul curat a crescut la 9564 fl., în al 3-lea an 10,780 fl.; în al 4-lea 14,552 fl.; în al 5-lea 16,383 fl., er acum, în anul al 6-lea, venitul ei curat a trecut la 20,632 fl. Totu cam în asemenea proporție au crescut și ceilalți rami de operație ai institutului, așa că suma totală a intratelor și venitelor (revirimentul), care în anul întâi a fost de 987,231 fl., acum a ajuns la 7.487,055 fl. După propunerile direcției, din profitul curat al anului trecut se vor împărți pentru scopuri culturale și de binefacere 1512 fl. 35 cr. (anul trecut s'au împărțit numai 857 fl. 83 cr.); fondul de rezervă va crește la 31,500 fl., fondul de pensie la 2660 fl. 89 cr., fondul cultural la 700 fl. Dividenda acționarilor e fixată cu 8%. A VI-a adunare generală a acestui solid institut este convocată pe 21 Martie n. c. în Șimleul-Silvaniei. E caracteristic, că deși anul trecut a fost unul dintre cei mai critici și mai nefavorabili ani, băncile noastre românesce însă au continuat de-a merge înainte, făcând progrese admirabile.

—o—

Carte medicinală gratis. Atragem atenția cetitorilor asupra următorului ofertă al d-lui medic Stoica: Din cartea „Tractatul bolilor acute infectate“ mai dispun încă de 150 exemplare. Pe acestea m'am decis a le împărți gratis bibliotecilor și școlilor populare românesce, apoi învățătorilor, universitarilor, teologilor și studenților români din Transilvania și Ungaria. Cei interesați pot primi îndată această carte folosită, trimițându subscrisului numai 30 cr. de exemplar ca spese de poștă și pachetare. Terminul până în 25 Martie a. c. — Simeon Stoica, medic cercual în Rodna-vechiă (Ó-Rodna), com. Bistrița-Năsăud.

—o—

Societatea de lectură „Andrei Șaguna“ din Sibiu aduce la cunoștința publică, că în zilele acestea pune sub tipar primele côle din „Almanachul“ său, despre

care s'at făcut anunț și în „Gazeta Transilvaniei“ din luna lui Noemvire anul trecut. Opul va eși de sub tipar cam pe sârbătorile sfințelor Pasci. Domnii, cari ar mai fi dorind să scrie sentințe pe seama acestui „Almanach“, o pot încă face trimițându-le comitetului Societății în timp de una — două săptămâni. — Sibiu 11/23 Februarie 1894. — Comitetul.

—o—

Nouă foi literare Precum ni-se scrie din Sibiu, se va întemeia acolo o nouă foi literară beletristică, redigată de dl Silvestru Moldovanu. Foi va apăre la sfârșitul lui Martie a. c. st. v. deocamdată de trei-ori pe lună. Precum suntem informați, această foi va fi sprijinită de mai mulți scriitori distinși de ai noștri, atât dela noi, cât și din România și Bucovina. — Atragem atenția publicului iubitor de literatură asupra acestei întreprinderi.

—o—

Călindarul Plugarului pe anul comun 1894. Editura tipografiei A. Mureșianu. Anul II. Brașov, 1893. — Acest călindaru, redigat de colaboratorul nostru economic, dl Ioan Georgescu, conține afară de anunțuri 110 pag. form. mare 8°. Pe fața întâi, ca ilustrație, se află o casă țărănească și dinaintea ei un plug cu doi boi arând. În text se mai află portretul lui Iacob Mureșianu, împreună cu câte-va notițe biografice; apoi o frumoasă ilustrație, care reprezintă pe Iancu Jianu cu drăguța lui Ileana (din colecțiunea poporală română „Biblioteca istorică“, ce apare în editura librăriei Ciurcu din Brașov).

Călindarul acesta se poate cumpăra dela tipografia A. Mureșianu în Brașov, dela librăria Ciurcu în Brașov, pe lângă prețul de 25 cr., cu porto cu totu 30 ruceri. Se pot comanda cu abonamentul acestei foi.

Sciri triste din Sătmăru.

POTEU, 22 Febr. 1894.

Stim. Domnule Redactor!

În comuna noastră, ce și în ținuturile dimprejur, poporul nostru a început să folosescă foarte multe cuvinte unguresce, er numele de botez mai toate sunt unguresce, precum: Laci, Zsiga, Julesa și altele. Preoții și învățătorii nu îndrăpt pe bieții omeni. Cum se-i îndrepteze, când preoții înșiși spun și predică în s. biserică în limba maghiară, precum în Cocu, Sân-Marton, Berinția, Odor și alte comune din comitatul Sătmăru, unde în bisericile românesce se predică unguresce.

— Veți bine, că decă poporul din bună voia lui își lapădă frumoșele nume românesce și se porecesce cu nume maghiare, er preoții cutază chiar în s. biserică a se

folosi de limba maghiară în locul celei românesce: nu putem aștepta nici dela strea să ne cinstescă limba și obiceiurile noastre. Maghiarizării de tot felul dau năvală asupra limbei noastre și nu știu cum se ne potă sili mai iute, ca se ne lapădam cu totul de limba și legea noastră. Chiar în zilele acestea notarul comun al i-a poruncit păzitorului din comuna noastră, ca vestirile pe strade să le publice de aci înainte numai în limba maghiară, er la casa comună de asemenea să se vorbescă de aci înainte numai unguresce. Poruncă de felul acesta primă una după alta, căci nimenea nu este care să-l apere pe popor și să pună frâu cutezanței dușmanilor noștri.

— Cu șola încă stăm rău, căci poporul e sărac, satul e locuit pe jumătate de Maghiari și guvernul îi sprijinesce pe aceștia în tot chipul, făcându-le șola, plătindu-le învățător și altele, pe când Românii sunt lăsați singuri și fără nici un ajutor. În șola noastră nu se află rechinse de învățat de loc, pruncii nu au cărți, foc peste iernă le face învățătorul din lemnele, ce le aduc școlarii venind la șola. Apoi salariul învățătorului e numai de o sută de florini la an, bani scoși prin repartiziune și cu mare necasă.

— A mai venit apoi și o altă pacoste peste comună, care imulțesce miseria. Apa Someșului a început să ne amenințe comuna; a spălat până acum mai multe case; drumul, care duce la Carașieu, l'a spălat până la mijloc; urmează acum cimiteriul, care nu este mai departe de Someșu ca de trei stinjin; se apropiă apoi de șola și în fine de biserică.

— Bătura de vinars încă este una din bolele, ce rod la rădăcina fericirii și bunăstării poporului din aceste părți. În zilele trecute un om din Băbașeu venind dela tîrgu bétu, la cărciuma din capătul satului s'a mai băgat să mai bea un pic de „țuică“. În diminea următoare el a fost aflat ruptu totu în bucăți pe drumul de fier, ce duce pe aci dela Sătmăru la Baia-mare. Nu se șie anumitu, decă alții l'au omoritu și apoi l'au aruncat în drum, ori că el însuși a fost cauza morții sale. Destul că beuturii de rachiu este a se mulțami totul.

— La podul, ce trece Someșul spre Carașieu, se află un Evreu, care trăsese cu o Româncă din comuna vecină Lipău; amândoi mănăncă dintr'un blid și o ține Jidanul ca pe o nevastă a lui, o învață a vorbi și a se ruga jidovesce și dice, că cu vremea va face din ea o Jidovică bravă. Și când din sinul poporului nostru se găsesc ființe atât de perdue și scăpătate, mai potă se mira cine-va, că Dumnezeu trimite atata pacoste asupra acestor omeni?

B. P.

Stările din Serbia.

Un bărbat de stat din Serbia dice odată: „Serbia nu cunoșce o dezvoltare liniștită; în țera acesta nefericită urmăz o lovitură de stat după cealaltă.“

Și în adevăr, dice corespondentul din Belgrad al lui „Rum. Lloyd“, după care dăm această revistă asupra afacerilor din Serbia, istoria mai nouă a Serbiei nu este altceva, decă un șir de lovituri de stat. Deocamdată este liniștit în Serbia și ocărmuirea în frunte cu Simici a ajuns la putere în mod legal, der cel ce ar crede, că ministerul lui Simici va înlătura ori-ce puțință de a se mai face vr'o crasă, s'ar înșela foarte mult. Afacerile de stat sârbesc sunt astăzi foarte neregulate și destrăbălate. Milan, ori se dicem regele Alexandru, a trântit din posturi pe radicali și a chemat în minister omeni afară de partide și talente deosebite. Decă ministerul acesta ar ave majoritate destulă, ca să potă guvernă în mod parlamentar, atunci de sigur i-ar succede de a regula țărași afacerile țării. Inse el nu are majoritatea acesta. Radicalii stau amenințatori în opoziție și sprijinul liberalilor și progresivilor (partide) ține numai până când aceștia trag folose din acela.

Afară de aceea radicalii fac trei părți, liberalii și progresivii la oaltă numai o parte din întreaga populație și astfel e clar, că cabinetul lui Simici este un guvern contra radicalilor, prin urmare contra majorității țării. Că ave-va cabinetul Simici destulă putere, pentru de a eși învingător din lupta acesta; peste totu are voință de a începe lupta său de a face loc un alt cabinet liberal sau progresist: acesta e totu una; greutatea stă pe împrejurarea, că ordinea nouă din Serbia a fost clădită pe luptă în contra radicalismului. Cu mijloce parlamentari nu se va pute conduce lupta acesta, și și decă ar fi voință, de a nu atinge nici constituția, nici libertatea poporului sârbesc, totu în fine ori-cine trebuie să se convingă, că acesta e un lucru imposibil. În lupta unei majorități atât de absolute și puternice trebuie apucate măsuri extraordinare și pentru aceea Serbia se află în ajunul unei lovituri nouă de stat.

Lovitura de stat din 1/13 Aprilie 1893 s'a făcut în liniște, pentru-că a fost făcută în înțelegere cu majoritatea contra minorității. Acum inse lucrul stă întors, și este întrebare, că va succede sau nu acțiunea? Poporul sârbesc nu e națiune monarhică și țării încăpăținați din Ușchize și Dragutschewo, nu vor pute fi convinși despre aceea, că li-ar fi bun un guvern, care nu li-e simpatic. Cu toate aceste se potă înse, ca unei mâni tari să-i succedă de-a duce în fine Serbia spre un viitor mai fericit.

lor până ce-i aflară. Când intrară în curte, etă că găsese pe Floriana cea făcută din purcea, ședend a lene pe pragul uși, cu capul ca o buhă, cu fața nespălată, cu hainele puturose, cu mâinile pline de unsore, gâtul îi era plin de rugină și-ți era mai mare scârba să te uști la ea.

Se vede, că-i de neam din porc! își dice Moșu-Stoica când o vedu, și apoi intră cu Baba lui înăuntru. Aici toate erau în neorânduie și pline de necurățenie: blidele nespălate, pe masă puteai rade cu sapa, scaunele toate înburdate, unele din ele cu trei picioare, iconele pline de praf, ferestrele nespălate de-un veac: — gândea că ești între țigani!

Moșul și Baba strîmbau mereu din nas, căci nu mai puteau de putere. Întrebare pe cuscrii, cum se laudă cu nora, der de ei nu s'au prea laudat și-i spuseră Moșului curat și limpede, că au o noră ca o scrofă, pe care cât e vara de mare nu o potă scote dela umbră.

Moșu-Stoica și Baba Naca se duseră mai departe, până când ajunseră și la adevărata lor Floriana. Aici sufletul lor se veseli, căci toate le găsiră în bună rânduie,

toți din casă erau vioși și mulțumiți, — se vedea îndată, că aici se află o femeie cuminte, harnică și de bună neam. Trei zile petrecură bătănie la casa ei și se ospetară cu cuscrii dimpreună, căci toți erau vioși și mulțumiți.

După acestea Moșu-Stoica și cu Baba Naca se întorseră acasă, și de atunci a rămas, că femeile sunt de trei feluri, după cum este adică și sămânța din care se trag ele.

Ioan Todoru,
econom.

Căntece ostășesci.

Din jurul Oradei mari.

Ardă-te focul cetate.
Când te vedu mă dore 'n spate;
Ceti căpitanu 'n carte
Ești fecior din cetate
Pe bătutul de doboru,
Pe scurtarea țilelor,
Pe suflarea trimbiții
Pe scurtarea vieții;
Vă puneți în rându frumosu,
Că mergem pe drum în josu,
Și vă puneți doi cu doi,

Că n'om veni înapoi;
Și vă puneți trif cu trif
Că 'napoi n'om mai veni.

*

Bate Dómne pe maioru
Că de când s'a maiorit
Mulți feciori a cătănit,
Fete mari a mbătănit,
Copii mici a săracit
Și neveste-a veduțit.
Din feciori cei mai mari
A alesu totu la husari,
Din feciori cei subțiri
A alesu la granatiri,
Din feciori cei frumoși
A alesu la boconțoi;
Și-acasă cine-au rămas?
Nise rujini pe obrazu
Iși trag clopele pe nasu
Și facu la fete necăzu.

*

Maică, maică, draga mea
Ce ești tu cu voia rea?
Când te-ajunge dorul meu
Ești tu maică până 'n drumu,
In drumul Aradului,
Că-să cătana Neamțului.

Maiorul din compania
Elu totu scrie la hărtia
Și trimite la Franția
Și din graiu elu că grăia:
— Dragii mei, feciorii mei,
Care-ați fost fără noroc,
Că mâne mergeți în foc.
Căpitanu din reghmentu
Placă 'nainte cântându
Feciorii 'napoi plângendu
Și părinții blăstămandu,
De ce i-au făcut pe ei
Așa 'nalți și frumuși
Să trecă plumbii prin ei.

*

Vai și-amaru de mintea ludă
Care de părinți n'ascultă;
Vai și-amaru de mintea slabă
Care de părinți nu 'ntreabă, —
Cum n'am ascultat și eu
Până-ce picai la rău;
Răule, fiară amară,
Ducă-te pustia 'n țără,
Că de mine te-ai legat
Și de mare rău am dat,
Că cătana m'a luat:
Cătania-i jugu de feru

Producțiuni și petreceri.

Homorod, (lângă Cohalm) 22 Febr. 1894.

Onorate D-le Redactor! Prin unele comune din părțile noastre s'a stîrmit în poporul român nobilul îndemnul, de-a se arăta și el lumii cu ceea ce poate și scie să facă; ast-felul cu multă bucurie vedem, că o adevărată însuflețire a început să pîrîndă în sinul poporului nostru pentru arangiarea de producțiuni populare literare.

Așa, de exemplu, în comuna Cața, tinerimea română a arangiat a treia și de Crăciun o prea frumoasă producțiune literară, carea a și avut în toate privințele reușită foarte bună. La exemplul celor din Cața, se nascu și în tineretul român din comuna învecinată Homorod ambițiunea, de-a arangia și el o asemenea producțiune literară, ceea ce s'a și făcut.

E câtă se poate de îmbucurătoare această pornire a tineretului nostru dela sate și este lucru de sine înțeles, că cei dintâi chiamați de-a sprijini și încuraja aceste nobile porniri ar fi conducătorii nemijlociți ai poporului, adică preoții și învățătorii noștri, cari în faptă în cele mai multe locuri se și află la înălțimea chiamării în astă privință.

Durere însă, că avem și excepțiuni foarte triste în privința acestă. Dovadă ne este cazul dela Homorod. Brava tinerime din această comună se hotărî din propriul ei îndemnul să arangieze o producțiune, der nu avea conducători. În persoana preotului nu găsi nici un sprijin și astfel se văd silită să ceră ajutorul d-lui Dr. Elefterescu din Bucuresci, care din întemplantare pe același timp petrecea în Homorod. D-l Dr. Elefterescu cu bucurie se învoi să dea tinerilor ajutorul său și îi îndemna să mîrgă să ceră și învoirea părintelui parochi, rugându-l tot-odată să-i lase să-și facă probele în școlă.

Planul era acum făcut și s'au și împărțit între tineri rolurile pentru o producțiune teatrală (ședătoare țărănească). În seara primă se făcure probele în școlă; a doua-ora însă nu se mai putură ține probele în școlă românească, deoarece inspectorul confesional, care este ginerele d-lui parochi, îi opri pe tineri sub cuvînt, că se ard lemnele școlii. Pentru continuarea instrucțiunii și a probelor, bieții tineri au fost siliți să-și caute adăpostul în casa privată a unui locitor din comună, care se vede a fi mai adevărat creștin, decât în școlă și superioritatea scolastică din comună sa.

În fine tinerimea, pregătită fiind, avea să dea producțiunea în seara de Boboteză. Când colo însă, ușa școlii române a fost închisă pentru ea, așa că bieții tineri, neavînd altă sală la îndemînă, au fost siliți să mîrgă la Sași, cari pe lângă o anumită taxă li au dat sala școlii lor.

Pe lângă toate acestea, producțiunea a reușit mai pe sus de totă așteptarea. Publicii s'a adunat nespuse de mult; au venit cărțurari și popor de prin satele vecine, apoi Sașii din loc cu toți frunțașii lor, și alți mulți. Toți au rămas mulțumiți cu rezultatul moral al petrecerei.

Totul asemenea și din punctul de vedere material putea să fi un venit frumos, dacă omenii însărcinați cu încassarea și administrarea banilor ar fi fost cevași mai conștiențioși. Curatorul prim însă, care luase asupra-și prevederea cu beaură, când a fost la darea de sîmă, veni cu o socotelă, care tuturor ni-se pără prea mare.

Astfel s'a întemplant, că producțiunea această împreună cu petrecere, ală căreia venit era hotărît pentru înființarea unei bibliotecii populare, abia a adus pentru bibliotecă pare-mi-se 7 fl., pe cari neavîndu cine-i primi, a luat însuși d-l Dr. Elefterescu asupra-și însărcinarea, de a cumpăra câteva cărți populare, procurîndu tot-odată și o foia poporală pentru tinerime.

Destul că exemplul arătat aci este o dovadă despre bunele porniri, ce se află în poporul nostru. E tristă de tot, că în mare parte îi lipsesc acestui popor conducătorii cu adevărată tragere de inimă. Poate că deșteptându-se poporul din și în și mai mult, va veni odată un timp, când în fruntea lui nu vor mai pute sta, decât numai astfel de bărbați, cari sunt și vrednici de-a sta în frunte.

Privitorul.

Junimea română din Ecica va arangia un concert împreună cu petrecere în 20 Februarie v. (4 Martie n.) 1894. Inceputul precis la 8 ore seara.

După producțiune urmază jocul, la care vor cânta lăutarii români din Ecica și musica dela oraș.

Producțiunea se va arangia în favorul școlii române din Ecica, și venitul curat se va adăuga la fondul pentru ridicarea noii clădiri școlare.

Intrarea: Locul I. 80 cr., Locul II: 60 cr. Locul III. 50 cr., statul 40 cr.

Programa: 1) Cuvînt de deschidere. 2) „Bobocel și inel”, de I. Vidu, — cor (cvartet) bărbătesc; 3) Declamațiune: a) „Țiganul călare”, b) „N'ai mîncă ceva”, c) „Hei Mătușă”, de Th. D. Speranță; 4) „Frunză verde pămîdă”, cîntec popular de G. Musicescu, — cor (sextet) mixt; 5) „Dor dorule”, cîntec popular de G. Musicescu, cor (sextet) mixt; 6) Declamațiune: a) „Șeana și Țiganul”, b) „Di c'ai fript!” c) „Bola de căldărare”, de Th. D. Speranță; 7) „Nușca la fântână”, melodiă populară din Banat, poezie de Vióra Magdu, musica de Valeriu Magdu, — cor mixt. 8) „Cuvînt de închidere”.

Între puncte orchestra va cânta piese românesce, er după producțiune, jocul se începe cu „Hora” și „Pe „Picioră”, cîntate în cor mixt.

Autoritatea învățătorului în școlă și afară de școlă*).

de I. Dariu.

I

De obicei se află mulți învățători, cari pe lângă totă bunăvoința și stăruința lor, pe lângă toate muștrările și pedepsele întrebuintate, totuși nu pot susține în școlă o disciplină bună; pe când alții, totuși cu aceeași copii, o susțin cum se cade, fără multă ostenelă.

Și de unde vine această? În cele mai multe cazuri, cauza zace în aceea împrejurare, că celor dintâi le lipsește autoritatea recerută, pe când cei doi urmă o posedă pe deplin. În timpul de a se aduce acuse grave, dintr-o parte și din alta, că autoritatea învățătorului scade din ce în ce totuși mai mult. Pe când se aduce aceste acuse pentru timpul de a se aduce, pe atunci se glorifică din partea multora, cu multă vervă, timpurile mai de mult, când autoritatea învățătorului în școlă s'ar fi aflat în punctul ei de culminațiune.

Aci nu mă voi încerca a demonstra într-o câtă este de întemeiată și de adevărată această aserțiune. Destul, că inconvenientul există, se poate lesne observa în multe din școlile noastre, unde varga nu împărătesce în mod absolut. Ori-care învățător scie, că fără disciplină în școlă nu poate ajunge la nici un rezultat îmbucurător. În școlă piatra înțelepciunii este disciplina, și învățătorul trebuie să caute toate mijlocele, prin cari s'ar pute câștiga și susține ea. La punctul acesta însă nimeni nu va nega, că autoritatea învățătorului se numeră între cele mai de trunte mijloce, prin cari s'ar pute susține o bună disciplină în școlă.

Cu această ocaziune țin de lipsă a vorbi numai despre acest principiu mijloc disciplinar autoritatea învățătorului, — și a cerceta: în ce constă ea, și pe ce se poate întemeia și susține ea.

Se vorbește în stat despre autoritatea legilor, care se susține prin puterea aceluia. Se află după aceea autoritatea în știință, adică ast-felul de bărbați, ale căror păreri în cestiuni de știință sunt recunoscute de mai mulți, ca întemeiate pe adevăr. Se mai vorbește în special despre o autoritate personală și prin aceea se înțelege stima și vața, ce i se atribuie din partea conaționalilor unui bărbat în pozițiunea sa socială din cauza aleșelor sale însușiri perso-

* În această lucrare a mea cursul ideilor este în mare parte influențat de cursul ideilor lui C. Brănuțich.

nale și ale cărei păreri și consilii se aprobă de cei dimprejurul său, sau de cei ce-l cunosc.

În genere, sub autoritate se înțelege acea vață întemeiată pe adevărată preferință, ce i-o dau alții și care face a asculta, a aproba și a urma hotărârile, sau consiliile, ori pretențiunile aceluia, care posedă această vață. Ce se înțelege însă sub autoritatea învățătorului? Pare-mi-se, că toate trei felurile de autoritate pomenite: autoritatea legii, autoritatea în știință și autoritatea personală, trebuie să le intrunescă învățătorul în persoana sa, dacă vră să aibă autoritatea de lipsă înaintea elevilor săi.

Ori-ce corporațiune sau asociațiune de omenii, formată pentru un scop comun, nu poate fi fără unele legi, cărora să fi obligat a se supune toți membrii aceleia. Școlă, luată în general, încă este o asemenea corporațiune sau asociațiune de omenii nevêstnici. Nici ea prin urmare nu poate fi fără legi. Cea dintâi lege, pe care se razimă școlă, este disciplina. Legea personificată însă pentru școlă și mai ales pentru școlari, este învățătorul. Copilul nu scie nimic despre legile țării, despre statute, regulative ș. a. Învățătorul este pentru copil legea cea mai însemnată și cea mai bine cunoscută lui: — „Așa a dîsu d-lu învățător”. Această lege cea mai înaltă, pe care o cunosc copilul și după care se orientează și trebuie să se orienteze el.

Legea unui stat scutesce, supraveghează și apără pe supușii săi, er la casă de nesupunere îi pedepsește. Aceeași îndreptățire o are învățătorul în școlă, ca un stat mic în miniatură. Și el scutesce, supraveghează și apără pe supușii săi, er cel ce nu se supune poruncilor lui, este pedepsit. Poruncile învățătorului sunt în cele mai multe cazuri urmate din partea copilului fără nici o alterațiune, și nimeni în lume nu are o putere așa de netêrmurită, ca învățătorul. Copilul o vede și o simte această, de aceea în multe locuri copilul ține în învățătorul său o înțință aproape atotputernică. De aci vine apoi, că foarte adese-ori copilul se împotrivesce cu energiă unor porunci ale părinților, care vede el, că nu se potrivesc cu cele spuse de învățătorul său. Legea, pe temeiul căreia face el această împotrivire, este: „Așa a dîsu domnul nostru”.

Pe această pozițiune a învățătorului se întemeiază autoritatea lui. Această pozițiune însă, tocmai din motivul acesta, învățătorul e da-

Să totu tragă până când peră;
Decât a fi 'n cătăniă
E mai bine în robia,
Că 'n robia ești ca robu
Nu țî-i ciudă, că te muștră
Că tescii a fi de vină;
Der cătană țî-i bănatu
Că te sci nevinovat
Și îți strigă blăstemat.

Maică din copiii tîi
Și din frățiorii mei
Toți cu casă și cu masă
Numai eu tragă la pedepsă;
Toți cu casă și cu loc
Numai eu stau în șilboc;
Toți cu casă și cu curte
Numai eu șilboc pe munte.
Vai de cătana străină,
Când te-apucă Neamtu 'n mână,
Că te pune în șilboc
De-ar fi plôe, de-ar fi focu;
De-ar fi plôe, de-ar fi vîntu
Musai să stai ca un sfântu;
De-ar fi vîntul câtu de rece
Până două ceasuri trece,
Două ceasuri cautu să stau

Batêru de căte să dau,
Batêru de aș și muri
Din șilboc nu pot fugi.
Zăpada mă bate 'n față
Vai și amar de-a mea viêtă.

O sêraca cătana
Când îi vine porunca
Lasă plugul în ogor
Și casa plină de dor;
Lasă muierea să nască
Pornește pruncul pe vatră
Și nu scie cine-i tată.
Jale-i Dômne, cu-i e jale,
Jale-i și lui Dumneșeu
După un fecior ca eu,
Că petrec atăta rêu.

Când fî Joi după Rusale
Noi luam pusca 'n spinare
Și plecăm pe drumu mare
Toți în susu cătră Itale.
Bătaia-i în sânge mare
Pică un voinic călare
Și-l văd o fată mare;
Ea merse dela fântână
Și-i puse lumina 'n mână.

Maioru când o vedea
Sabia-afară scotea,
Și din grai așa graia:
Stînge fată, lumina
C'o să-ți stîngă eu viêtă,
Că la cătană așa-i dată,
Până bătaia se gată
Elu să stea descoperit
Fără copârșeu boltit,
Numai în pae 'nvêlit.
In andu.

Ioan Costă,
învățător.**Strigături populare.**

Din jurul Bocșei montane.

Frunză verde de sêcară
Audi o veste-asêră,
Că mândra zace să mîră;
Nu sciu Dômne ce aș face,
Să mă duc s'o vedu cum zace
Cu fața cătră pârte
Cu gura friptă de sete,
Să-i dau vinu și apă rece
Bola mândrei dîr a trece;
Der în taină*) de i-aș da,

*) taină-inzadară.

Că totu nu s'o vindeca
Căci nu-i bolă de murit
Ci e bolă de iubit
De iubit de fată mare
Ce nu are vindecare.

Când eram mai junelăș
Umblam seara prin oraș,
De-a lungul cutrierându
Și mândrele sârutându;
Mândruța mândră înaltă
Îmi da gura pe fereastră,
Er mândruța mică 'n stat
Mai creștea la sârutat.

Mândro, chică galbenă,
Doru tîu mă leagă,
Ochii tîi cei frumșei
Pare că-să doi ghiocci,
Și gurița-ți frumșică
Sâruta-o-aș der mi-i frică.
Las', mândro, să te sârut
Că aș mîne, dîu, mă duc,
Și decă m'oiu depărta
Nu sciu cin' te-o sâruta;
Câte fete 'n brațe-am strînsu

Povestiri economice.

Cum se prăsesc pomii?

— Cine și-a sămănat pomii aceia în grădină, bade Tomo?

— Nepoțelul ăsta, Victor, care umblă la D-ta la scolară! Pe semne te-a vădută pe D-ta la scolară făcându așa, că numai ce-l văd și pe el umblându pe la toate téscurile din sat după simburii de pome pădurețe. Și după ce și-a adunată ca un pătrar de sămăntă, numai ce-l văd, că ia hârlețul și se apucă de săpă, uite acolo unde veți pomii!

După-ce a săpată tabla aceea, s'a apucat cu grebla de a greblat'o; a luat sfăra, a legat'o la amândouă capetele de câte un pociumbaș și a început a face straturile. Când au fost straturile gata, numai ce vedă pe Victor, că chiamă și pe soru-sa Maria, ca să-i ajute; și se apucă amândoi să facă nisele păraute de-alatului straturilor, totu cam de două palme de departe unul de altul, în cari au pus simburii, apoi i-au acoperit cu pământ.

Uitasem să-ți spun, d-le învățator, că înainte de a sămăna simburii, i-au băgat într'un vas cu apă, ca să se alăge cei seci.

— Când a sămănat nepoțelul D-tale simburii aceia, bade Tomo?

— Astă toamnă, când au început frunzele din pomi a căde, — pare-mi-se la sfârșitul lui Brumărel, sau Octomvre, cum diceți D-vóstră. Așa i-a apucat ierna sămănați în straturii. Astă primăveră numai ce am vădută, că încep a eși din pământ nisele ficele cu deaș foi. „Ești voră fi pomii!“ am gândit în mine, d'er n'am d'isă cătră nimeni nimic, căci deși îmbătrânsem, nu mai vădusem un lucru ca acela.

După-ce au răsărit toți și după-ce au început a răsări și burueni printre ei, numai ce vedă pe nepoțelul meu în toate sările lângă straturii plivind buruenile și udându-i în timp de secetă. Ba pare-mi-se, că după-ce au crescut mai mărișori, i-a și săpată de vre-o două ori. Așa i-a lăsat în anul d'intăi.

În primăvera anului altu doilea, când și nepoțelul cel mare dela scolară din Brașov a venit acasă pe vacanța Pascilor, vedă numai, că se apucă amândoi și încep a-i mai răi, pe unde au fost prea răi și-a răsădi pe unde au fost prea răi, așa încât au rămas totu numai două urme unul de altul, precum se vedă și acum.

— D'er D-ta, cum ai prăsit pomii aceștia din grădină, bade Tomo?

— Pe când eram mai tiner și mergeam pe câmpu meu în pădure, îndată ce vedeam un pociumb de măr sau peră pădureț, luam hârlețul meu sapa cu mine, și când mă mai duceam a doua-ora, atata mai scobiam pe lângă el, atata mai trăgeam, încât să mă fi vădută cine-va ar fi totu risu de mine, de câte-ori mai cădeam până ce-l scoteam afară.

După-ce scoteam așa cu multu necasă câte trei patru pociumbi, îi aduceam acasă și-i plantam în grădină. La doi sau trei ani, după-ce vedeam, că s'au prins, mă apucam de-i altoiam. Așa am prăsit eu pomii mei din grădină, ce-i veți și D-ta, d-le învățator!

— Să te întreb și eu de ceva, d-le învățator?

— Poftesc, bade Tomo!

— Pentru-ce sămănați simburii de pome pădurețe și nu de cele bune?

Pentru-că sunt mai trainici și le privesc mai bine în grădină, ca la cei buni, cari sunt mai gingași și nu pot răbda atâtea neajunsuri, ca cei pădureți. De aceea și pomii sămănați din simburii pădureți trebuie altoiți, căci nealtoiți totu pădureți ar rămâne. Chiar și cei buni, dacă i-am sămăna, bade Tomo, nu ar răsări totu așa buni, după cum i-am sămănat, ci și-ar schimba natura, după cum e soiul pământului, în care au crescut.

— Ore toți pomii se pot altoi, d-le învățator?

— De regulă se altoesc numai pomii cu simburii moi, precum sunt: merii și

perii; se pot altoi însă și pomii cu simburii tari, precum sunt: prunii, cereșii, vișinii și persocii, d'er aceștia nu se prea altoesc, ci se prăsesc din pomele cele mai mari și mai frumoase.

Așa când voim să prăsim: prunii, cereșii, vișinii ori persocii, alegem simburii cei mai frumoși și mai sănătoși, pe cari i sămănam în straturii, după cum mi-ai spus, că i-a sămănat nepoțelul D-tale.

— Acum într'o sără mi-a povestit vecinul George, d-le învățator, că și copilul lui a sămănat simburii de pome pădurețe, d'er ai lui nu au răsărit cum se cade, ci numai ic-colea câte unul. Ore ce pricină vor fi avut?

— O pricină, că nu au răsărit, a putut fi, bade Tomo, că pome simburii nu au fost copti destul; a doua pricină a putut să fi, că vor fi fost mulți simburii seci, a treia pricină a putut să fi, că-i vor fi mâncat șorecii.

— Așa-și inchipuia și el, că-i vor fi mâncat șorecii, deorece au fost sămănați aproape de nisele paie.

— Pentru a feri simburii de șoreci, eu totu d'auna presar peste ei funingine, când i sămănt, apoi îi acoper cu pământ. Mai putem păstra anumită sămăntă și până primăvera, bade Tomo. În cazul acesta, prin luna lui Faur, îi sămănt în nisele lăduțe în casă pe ferestră sau în pivniță, și când răsar primăvera cei din grădină, mutăm și pe cei din lăduțe acolo în straturii.

— Măi! Multe trebuie să mai știe omul și până când învețe a sămăna nisele simburii de pomi! Ore la toate școlile învețe copiii a sămăna simburii de pomi ca la noi, d-le învățator?

— La toate trebuie să învețe acum, bade Tomo, căci sunt inspectorii anume puși peste pomi, cari umblă din sat în sat ca să cerceteze pomeriile școlare și dacă nu află pomi în grădinile școlare, sunt trași la răspundere nu numai învățatorii, ci chiar și deregetoria satului.

De asta-mi place, d-le învățator! Bine ar fi, dacă ar cerceta inspectorii aceia și grădinile la alți oameni din sat, și la cari nu vor găsi pomi în grădină, ci numai burueni, asemenea să-i tragă la răspundere, ca să se dede a ave fi-care om din sat pome destule în grădină, ca să nu fi siliți copiii lor a intra prin grădinile altor oameni după pome, făcându pagube și multă neplăcere și neodihnă oamenilor, cari au pomi în grădină.

HIGIENA.

Mijloce pentru întărirea nervilor.

Între mijlocele recomandate de preotul Kneipp pentru întărirea nervilor se mai numără:

Umblarea prin apă. Ori-cât de simplă ar părea umblarea prin apă până la pulpe, totuși tocmai acestu exercițiu folosesc: a) pentru întărirea; acestu exercițiu are acțiune asupra corpului întreg, întărește firea într'egă; b) are acțiune favorabilă asupra răunchilor și asupra secrețiunii urinei, de aceea apără de multe bóle ce-și au originea în răunchi, în beșică sau în pantece; c) are o acțiune bună asupra pieptului, ușurează respirația și alungă gazurile din stomac; d) are o deosebită acțiune bună asupra durerilor de cap.

Acestu mijloc de întărire se poate aplica făcându mișcare în apă rece, într'o puțină de bae, etc., la început până peste glesne. Mai multu efect se dobândește, dacă se adaugă pe rând apă, până la pulpe și mai multu încă decât apa vine până la genunchi.

În ce privesc durata, se poate începe cu un minut, apoi cel mult până la 5 și 6 minute. Cu cât apa va fi mai rece, cu atât va fi mai bine. După un astfel de exercițiu, trebuie să se facă mișcare, vara la aer liber,

înă în odae încălzită, până la încălzirea normală a picioarelor. Iarna se poate pune zăpadă în apă. Cei slabi de constituție pot să începă cu apă nu prea rece și să trecă pe rând la apă mai rece și în cele din urmă în apa rece de totu.

Pentru întărirea în special a extremităților, a brațelor și a picioarelor este de mare folos următoru exercițiu: A sta în apă rece până la genunchi, nu mai mult de câtu un minut. După încălzire își desvlește brațele până la subsiori și le ține de asemenea o minută în apă rece. Mai bine este a se face, de se poate, ambele aceste exerciții în același timp; în acestu scopu poate servi o puțină de baie mai mare. Exercițiul se poate face și în așa chip, că picioarele se pun într'un vas aședat la pământ, ér brațele și mânele în altu vas seu ciubar aședat mai susu pe un scaun.

După multe bóle aplicăm acestu exercițiu, pentru-ca să sporim circulația sângelui în extremități.

Inmuierea numai a brațelor face bune servicii tuturor, cari suferă de degerătură și de mâni reci; bine face cine-și usuca mânele (nu brațele) imediat după inmuiere, de ore-ce aerul aspru poate să pricinuiască crepări de piele, când mâna e udă.

Acestu exercițiu pretinde ca corpul să se simtă cald normalu (să nu tremure de frig). El se poate face însă și cu picioarele reci până peste glesne (nu până peste pulpe) și cu brațele reci până la cote.

Ca cel din urmă mijloc de întărire este a se socoti *turnarea cu apă peste genunchi*. Ea este în deosebi folositoare picioarelor, în arterele cărora face ca sângele să circule mai viu¹⁾.

Aci avem să observăm numai, că preotul Kneipp recomandă turnarea de apă peste genunchi în forme mai tari, când e vorba să folosescă celor sănătoși pentru întărire. Lăsăm adecă să cadă raza de apă mai de susu și iarna răcim apă și mai multu cu zăpadă și ghiață, etc.

Acestu exercițiu nu se poate face de câtu atunci, când corpul e cald (nu tremur). Picioarele pot fi reci până la glesne. De asemeni dușul de genunchi singur, adecă fără a fi însoțit de altă aplicare, nu trebuie continuat prea multu (3—4 zile cel mult). Cine îl folosește mai multu, trebuie să-l schimbe cu dușuri întregi seu cu inmuierea brațelor, făcându dimineața una, și după amiază alta din aceste aplicări.

Aceste mijloce de întărire recomandate până aci vor ajunge. Ele se pot aplica în ori-ce anotimp ierna ca și vera. Iarna se va scurta puțin exercițiul și se va lungi ceva mișcarea după densusul. Înainte de a fi cine-va obișnuitu cu aceste exerciții, ar fi bine să nu le începă iarna. Mai alesu oamenii anemici, friguroși, răsfățați prin îmbrăcăminte prea caldă, e mai bine să începă aceste exerciții vera. Nu dic acestea, continuă Kneipp, pentru-că m'ăș teme, că le-ar strica ceva exercițiile; mă tem numai să nu se sperie cine-va dela începutu, și să nu urmeze o cură cu deservire bună.

Sănătoși, ca și bolnavi, pot să aplice fără temă toate exercițiile cu precauție și urmându întocmai sfaturile date aci. Nic-o dată exercițiul însuși nu poate ave urmări rele, ci numai neprevederile împreunate cu

¹⁾ Unu domn ore-care ajunsese, să aibă la degetele picioarelor în locu de unghii o masă mola. Turnările de apă pe genunchi au fost de ajuns, ca să pună în circulație sângele așa, ca să dea ér putere și tarie unghilor și să se readucă în stare de mai înainte.

Tote după mine-ori plânsu,
De te-oiu stringe și pe tine
Nu te-i mai lăsa de mine.

*

Frunză verde lemnu domnescu
Stau în locu mă socotescu:
Din două cari să iubescu;
Ași iubi pe cea mai mică,
Cea mai mare-i mai voinică;
Ași iubi pe cea mai mare,
Cea mai mică-mi place tare,
Căci e mândră și frumoasă
Ca o flóre de mirósă:
Ca flóra de semenicu,
Numai bună de iubit;
Mărită-te, mândra mea,
Nu trage nădejdea mea
Că nădejdea dela mine,
E ca ghiața de subțire,
Când te sui și nu te ține,
Când în apă te sugropi
De te scotu cu șapte popi.

Dobrițina, 1894.

I. Velceanu.

(Va urma)

elū. Chiar și la ofticoși, la cari bōla făcuse deja progrese mari, Kneipp a aplicatū cu bunū rezultatū mijlocul 1, 2, 3 și alū 6 lea arătātū aci.

Aceia dintre cetitorī, cari pōte n'au audītū nici-odatā despre cele arētate aci, nici măcarū din nume, înainte de a-și da verdictul de condamnare sē facā numai o încercare cātū de micā. Dēcā va eși în favorul nostru, ne vomū bucura, nu pentru noi, ci pentru importanța causei. Multe turtunī dau în viētā peste sănētatea omenilorū. Bine de cei, cari își vorū fi întārītū bine și adēncū rădēcīnile sănētāții lorū.

Din viētā plantelorū.

De Maro.

IV.

Ōspetī primejdioși.

Linteā, mazārea și fasolea suntū bucate bune. Acēta o scie orī și cine; familia în care se mănācā de trei-orī pe săptămānā, la amēdū, pāstħioșe de acestea, e sănētōsā, copīi au obrazii roșiī, suntū tari, bētrānii capētā putere și muncitorii lucrā cu putere îndoitā. Tōte aceste vinū dela māncarea de linte, mazāre și fasole. O lingurā de mazāre e mai bunā, decâtū unū tăierū întregū de cartofī. Și cātū de dulce e bōba și mazārea tinērā verde!

Dēr cumcā mazārea e o bucatā bunā, o scie și ceata insectelorū numite Bruchidae, dintre cari mai alesū așa numitulū Bruchus pisī, insectulū de mazāre, e atātū de nerușinatū, încātū numai dēcā pōte, iți nimicesce totū câmpulū de mazāre și iți face māncarea mazārei grețōsā.

Mergi la câmpū, sēu în grādīnā, unde ai sēmēnatū mazāre! Dēcā vei vedē pe o păstae tinērā de mazāre o insectā micā nēgrā, a cārei piele este acoperitā cu perī albi, orī gălbui-cenușii, și ale cārei aripi întunecate au la vērful de-desubtū o patā albā lungārētā, atuncī sē scii, cā aceea e așa numita insectā de mazāre. Ea e viclēnā fără sēmēnū. Indatā ce te apropii de mazārea, pe care stā ea, și dēcā o mici pūținū, insecta cade josū, ca și o petricicā; se face cā e mōrtā și-și bate jocū de tinā dēcā-i credī și o lasā înapce. Indatā ce însē te depārtezi, ea erāși se sue pe păstae și acumā se apucā și mai bine sē mōnānce din ea. E lucru ciudatū, cā pe totū fructulū, peste care trece odatā, lasā cāte-unū oușorū. După ce își depune tōte ouele, — mōre.

Din ouēle acelea esū apoi, după cāte-va zile calde și frumōse, nisce larve, cari indatā se vērā în păstae la bōbele tinere, pe aceste le găurescū și începū apoi a rōde din mijlocul lorū. Gāurile făcute în bōbā se astupā și ast-felū femeia nevedēndū nimicū pe de-asupra, fierbe mazārea cu insecte cu totū și de aici vine apoi gustulū acela grețosū la māncare.

Adese-orī prădēzā omulū pāmēnturī întregī, sēmēnāndū în ele ast-felū de mazere cenușā orī galbinā, deōrece bōbele acesteia suntū pline cu larve de insecte de acestea, cari apoi peste iērnā au timpū sē se metamorfozeze, adēcā sē se schimbe în vermī. Cum dau însē zile frumōse din Februarie, indatā poți observa pe bōbe nisce gāurele mici, prin cari esū voiōse insectele. Cāsuța insectei, adēcā bōba de mazere, e golitā, jāfuitā, māncatā și nu e bunā mai multū nici cā sēmēnță, nici pentru māncare. Insecta ese, sbōrā și-și începe lucrarea sa stricāciōsā din nou la alte bōbe.

Chiar așa face și insecta de linte, numitā Bruchus lentis și cea de fasole, numitā Bruchus rufimanus, cāreia îi mai dīcū și „călugārū” și care șede și mănācā în casa ei întunecōsā din bōbā cam timpū de trei pătrare de anū. Unele dintre insectele acesteā cautā și mănācā mazăricea, altele fasolea grasā.

Este bine, cā învățatorulū sē le arate copīilorū insectele acelea periculōse păstħiorū și sē le depārteze, alegēndū bōbele cele bune și sănētōse de cele atacatū de insecte. De-altmīntrelea, dēcā pe loculū, unde se sēmēnā păstħioșe, se prāsescū furtici, acestea încă curățā foarte multū.

P O V E Ţ E.

Curățirea straturilor de mușchi.

Prin nimicū nu se potū curăți mai bine straturile de mușchi, decâtū presārāndu-le cu cenușe. Adevērātū, cā efectulū nu se arātā numai dēcātū, însē în vara urmātōre din ce în ce dispare mușchiulū și în loculū lui crește o erbā dēsā și subțire.

Maimuța ca satanā.

În zilele trecute s'au întēplatū în comuna Perlas, nu departe de Becichereculū mare, unū lucru ciudatū, care însē, durere, a avutā ca jertfā și viētā unū omū. Nōp-tea la 11 ore intrā repede unū păstorū românū, palidū ca mōrtea, în casa comunālā din satulū amintītū și rugā în genunchi pe străjile, cari tocmai steteau la pazā, și pe primarulū, pe care l'au fostū trezitū din somnū, sē mērgā numai decâtū cu elū afarā pe câmpū la unū locū anunitū și sē mātuiascā pe ortaculū lui „din ghiarele dracului”.

Dupā ce toți se încredințarā, cā n'au de lucru cu unū nebunū, provocarā păstorulū sē le povestēsca mai intāiu, cā ce s'au întēplatū. Și elū le povesti urmātōrea istoriōrā, pe care o găsimū publicatā în foile străine:

Trei posesori de turme de oi își trimiserā peste 400 de oi la Panciova, pentru a-le trece peste Dunăre în Serbia. Aprope de Perlas se întunecā, și până când unulū dintre oieri, avēnd cāni bunī, mână mai încolo, până la satulū apropiatū, ceilalți doi, cari din întēmplare dēdurā de o stānā părăsitā și de unū culcușū de pae, hotārīrā sē rēmānā peste nōpte aci și numai diminēta sē plece mai departe. Deōrece era frigū și întunecetū, păstorii aprinserā în apropierea stānei unū focū mare. Aprindēndu-și pipele și trăgēndū cāte una bunā din ploșca cu vinarsulū, ședură lângā focū și indatā le veni o voiā așa de bunā, încātū începūrā a cānta doine, cari rēsunau departe în întinderea câmpului. Cine pōte însē descrie grōza, când de-odatā se aședā între păstorii romāni, cari și așa erau superștħioși, o ființā nēgrā îmbrācatā în haine roșii ca sângerale, tōtā acoperitā cu perī, încrocișāndu-și picioarele, tocmai ca și păstorii și făcēndu-le lorū totū felulū de semne cu mānile. Păstorii convinși, cā numai draculū din iadū s'au pututū ivi așa de-odatā între ei și cu capulū golū, vrēndū pōte sē i ia și sē-i ducā — își făcurā mai intāiu trei cruci; vedēndū însē, cā acēta nu ajutā nimicū, cădurā în genunchi și se rugarā sē-i fiā milā de ei; după-ce draculū nici acum nu se depārțā, ci din contrā sārī odatā peste focū, ei apucarā la fugā.

Māgarulū, care era altū unuia dintre păstorī, stetea legatū de unū parū și māncea pae. Păstorii amēndoi se suirā numai decâtū pe elū și începūrā a da în elū, cā sē fugā. Însē de abia pornī māgarulū, când păstorulū celū ce ședea înapoi, cu unū strīgātū de spaimā îngrozitorū, cădū la pāmēntū: „Ființā cu hainele roșii și cu fața sēlbaticā adēcā fugise după ei și se aședā și ea pe māgarū, care începū a asvērli din picioare și a fugi cātū îl țīneau puterile. Deōrece însē toți trei nū avurā locū și după ce ființā — despre care acumā păstorii erau încredințātī, cā e draculū — se acātā tare de păstorulū, care ședea înainteā lui, astfelū acesta din urmă cădū în decursulū călārītului grōsniēcū dimpreună cu draculū de pe māgarū. Celalaltū păstorū călārī în fugā mare până la casa comunālā din Perlas, pentru de a povesti istoria grozavā.

Fiindū omenii curiosī, sē aflē cā ce s'au întēplatū și rugāndu-i păstorulū foarte tare, cāțiva pădītōri curāgioși și tari, mersērā cu sērmanulū păstorū la loculū nenorcirei, unde apoi se descoperī starea lucrului, de o parte de risū, de altā parte însē foarte înștħitātōre. O trupā de comediasī, care s'au fostū produsū în Perlas, a avutū o maimuțā cam mare, îmbrācatā în haine roșii, pe care au scāpat'ō și a fugitū. Din întēmplare maimuța se abātū pe acēlū

câmpū tocmai la loculū, unde păstorii superștħioși aprinserā foculū și de aci veni totā nenorcirea.

Acum apropiindu-se străjile de focū, aflarā pe maimuțā ședēndū acolo și încālđindu-se. Vinarsulū din ploșcā l'au fostū beutū totū. Cāțiva pași de acolo aflarā trupulū păstorulū, care căduse de pe māgarū. Sērmanulū omū era mortū și tōte încercārile de a-lū trezi furā zadarnice. Comediasīi încă o tulirā din Perlas desū de diminēta, deōrece scia, cā nu vorū pāi-o bine cu sātenii, cārorā nu le trebuia comediā cu unū dracū, care omōrā omeni.

De aici potū trage omenii noștri o învățaturā: cā adecā superștħiunea (cre-dința deșartā) totdeuna aduce nefericire. Omulū nu are sē se tēmā de nimicū. Dēcā păstorii aceia, cu tōte cā la începutū s'au spāriatū, totuși s'arū fi gāndītū puținū cu sânge rece, cā ființā aceea nu pōte fi altceva, decâtū unū animalū rētacitū — nu se întēmplā nici o nefericire.

MULTE ȘI DE TOATE.

Puterea cāntecului.

Cātū de multū au iubitū în Orientū poesia și cāntārile, se pōte vedē din urmātōrea întēmplare a lui Mabebe, care era poetū și mare cāntārētū.

Acetū cāntārētū călētōrīndū odatā spre Mecca, obositū de drumū și de căldura cea mare, a ajunsū în urmā la unū cortū. În cortū era unū Negru, în jurulū cārui se aflau mai multe ulciōre cu apă rece. Mabebe cerū dela Negru sē-i dea puținā apă, dēr Negrulū n'au voitū sē-i dea. Atuncī s'au rugatū, sē-lū lasē celū puținū sē se odihnescā în cortū; Negrulū nici la asta nu s'au învoitū. Nēcājitū, Mabebe se lāsā atuncī josū la pāmēntū, lângā căciula sa, și începū sē cānte.

Indatā ce auzī Negrulū cānteculū celū plăcutū, alergā la elū, îl duse în cortū și-i dīse: „O, tu, pe care te iubescū mai multū decâtū pe tatālū și pe mama mea, dorescī dōr sē-ți gātescū o beuturā de orzū” Mabebe n'au doritū, decâtū apă rece și apoi s'au gātātū sē plece mai departe. Atuncī Negrulū dīse: — „Ah, prea cinstitulū meu prietīnū, căldura e torturātōre, fi bunū și mē lasā sē viu cu tine și sē ducū unū vasū plīnū cu apă, și de cāte-orī iți va fi sete, tot-d'auna sē-ți potū da și de atātea orī sē-mī și cāntā.”

Cu acēta s'au învoitū Mabebe și până a ajunsū la loculū destinatū Negrulū l'au petrecutū cu vasulū cu apă și de cāte-orī bea, de atātea orī și cānta. — G. O.

Statistica morților în rēșbōle.

Un statistician german a stabilit o listā a tuturorū ofīterilorū morți și răniți în mările bātālī ale imperiului. Ast-felū în bātālīa dela Austerlitz, (2 Februarie 1805) au muritū 180 de oficeri, au fostū răniți 481, adēcā unū totalū de 661 de oficeri. La Eylau (8 Februarie 1807), au fostū 277 morți, 629 răniți, adēcā în totalū 906. La Wagram (5 și 6 Iulie 1809) 415 morți, 1244-rāniți, totalū 1.659. La Moscova (7 Septemvre 1812) 495 morți, 1200 rāniți, totalū 1685. La Lipșca (14, 16, 18 și 19 Octomvre 1813) 527 morți, 1807 rāniți, totalū 2334, și la Waterloo (8 Iunie 1815) au muritū 268, au fostū răniți 821, adēcā unū totalū de 1089. De sigurū, cā dēcā numărulū oficerilorū căduți pe câmpulū de rēșboiu a fostū așa de mare, sērmanii soldați trebuie sē fi căduți pe acēlū câmpū în numărū multū mai mare.

Mōrtea celui mai grasū omū din lume.

Zilele acestea a muritū în München celū mai grasū omū din lume, cu numele Wilhelm Lōther. Încā la etatea de 14 ani, elū avea o greutate de 90 chile; când a ajunsū la asentare, trāgea 206 chile. Se înțelege de sine, cā unū asemenea omū nu putea fi nici de-o trēbā la milițiā, mai alesū fiind-cā ar fi fostū cu neputință de-a-lū învăța sē facā marșuri în fugā. De milițiā așa-dērā a scāpatū ușorū. De profesiune era

māestru, însē în scurtū timpū s'au convīnsū, cā decātū de māestria, mai bunā trēbā va putē face, dēcā se va arātā lumei pentru banī. Greutatea lui era atuncī de 236 chile. A mersū dela tērgū la tērgū, din orașū în orașū până ce a cutrieratū mai tōtālumea. Pe calea acēta și-a adunatū o sumā frumōsā de banī. La 9 Februarie a acestui anū se arātā pentru ultima-ōrā în München. Pe când lumea îl admira mai tare, de-odatā îl cuprinserā nisce nādūșeli și muri. Doctorii l'au sectionāt și au făcutū după mōrtea lui urmātōrele constatāri: Lungimea corpului a fostū de 1 metru și 80 centimetri; grosimea pāntecelui de 1 metru și 73 centimetri, va sē dīcā era prope atātū de grosū cātū de înaltū; gātulū îi era grosū de 70 centimetri, pulpa picidōrelorū de 58 cm. Pe pāntece avea o slāninā grōsā de 12 cm. Creerulū lui cumpānea 1770 grame. Înima îi crescuse tare și era grea de 1 chilā. Sierulū sēu a fostū dusū la mōrmēntū de 10 bărbați sdravenī.

Recunoscīnța unui elefantū.

Dna Riquet Lemonnier, directōra teatrului „Republique” din Paris, nu mai pōte sta în loja ei, când se jōcā piesa „Elephant blanc”, și eti cāusa: În tōte serile dna Lemonnier ducē lui Gypsie, unū inteligent-elefantū, care jōcā în susū dīsa piesā, cāte 24 de panteuri cu iere și alte māncāri bune. Bunulū animalū, bine înțelesū, cā se grābesce a înghiți aceste alimente. Dēr totdeodatā acetū elefantū pe cātū e de lacomū, e și de recunoscītōrū cātrā stāpāna sa. și de cāte-orī o vedē, se smulge din mānile pāzitorilorū și se gudurā de bucurīa pe lângā stāpāna lui. De aceea când dna Lemonnier este în teatru, Gypsie o vedē și sare peste orchestrā și merge prin publicū până la loja directōrei Deci de cāte-orī se va reprēsenta „Elephant blanc” dna Lemonnier nu va putē sta în sala teatrului „Republique”. Be însemnēzā și recunoscīnța.

Cāendarulū septemānei.

FEBRUAR. are 28 zile. FAUR.

Table with 3 columns: Zilele, Cālend. Iul., Cālend. Gregor. and rows for days of the month.

Prețurile cerealeor din piața Brașovū.

Din 23 Februarie st. n. 1-94

Table with 3 columns: Măsurā sau greutatea, Calitatea, and Valuta autōriac. and rows for various grain types.

Tērgulū de rīmātōri din Steinbruch.

La 19 Februarie n. 1894

Starea rīmātōrilor a fostū de 124,988 capete, la 20 Feb. au intrat 2762 capete și au eșit 90 rēmānēndū la 21 Feb. unū numărū de 126,627 capete. — Se notēzā marfa: ungurēscā veche, grea dela 51.— cr. până la 52.— cr. marfā ungurēscā tinērā grea dela —.— cr. până la 55.— cr., de mīlocū dela 51.1/2 cr. până la 52.1/2 cr. uprā dela

0.1/2 cr. până la 51. — cr. *Marță țărănească* grea
 ela 50 până la 51 — cr. *de mijloc* dela 49.1/2 cr.
 ăna la 50.1/2 cr. *ușoră* dela 49.1/2 cr. până la 50. —
 r. — *Marță de România* *Békony* de grea dela —
 r. până la — cr. transito mijlocia grea dela.
 — cr. până la — cr. însă transito ușoră dela
 — cr. până la — cr. transito ditto țepoasă
 rea dela — cr. până la — cr. transito mij-
 locia dela — cr. până la — cr. *Marță sârbescă*
 rea dela 50.1/2 cr. până la 51.1/2 cr. Transito, mij-
 locia grea dela 50. — cr. până la 51 — cr. transito
 șoră de la 48. — cr. până la 49.1/2 cr. — Porcii
 agrășai de unu anu dela — cr. până la — cr.
 agrășai cu cucuruză dela — cr. până la — cr.
 ăntăriti la gară cr. 4. — cr. până la — cr., in-
 răset cu zhidă dela.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 21 Feb. n. 1894.

Săminte	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până
Grâu Bănățenească	80	7.65	7.80
Grâu dela Tisa	80	7.70	7.80
Grâu de Pesta	80	7.70	7.80
Grâu de Alba-regala	80	7.70	7.80
Grâu de Bácska	80	7.75	7.85
Grâu ung. de nordă	80	—	—

Săminte vechi ori nouă	soiulă	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până
Săcară	nutreț	70-72	5.70	5.90
Orz	de vinars	60-62	6.00	6.40
Orz	de bere	62.64	6.65	7.50
Orz	de bere	64.66	7.90	9.25
Ovășă	bănăț.	89.41	6.90	7.35
Cucuruză	altă soiă	78	4.50	4.60
Cucuruză	"	—	—	—
Hirișcă	"	—	4.20	4.60

Produsediv.	Soiulă	Cursulă	
		dela	până
Sem. de trif.	Lupernă ungar. francesă	54.	68.—
"	roșiă rafinată duplu	62.—	70.—
Oleu de rap.	"	36.—	36.50
Oleu de in	"	6.25	6.40
Uns. de porc	dela Pesta dela țără svântată afumată	53.50	54.—
Slănină	"	44.—	44.50
Său	"	50.—	50.50
Prune	"	38.—	39.—
Lictară	din Bosnia în buți din Serbia în saci slavonji nou bânățenească din Ungaria unguresci sârbesci	17.75	18.—
Nuci	"	17.75	18.—
Gogoși	"	14.—	14.25
Miere	brută galbină strecurată de Rosenau	12.—	12.50
Ceară	"	32.—	33.—
Spirt	brută Drojdiuțe de spirt	17.25	17.75
"	"	20.—	20.50

Cursulă losurilor private din 21 Feb. 1894

	cump.	vinde
Basilica	11.—	11.50
Credită	195.—	196.—
Clary 40 fl. m. c.	58.50	59.—
Navig. pe Dunăre	144.—	148.—
Insbuck	26.50	—
Krakau	25.25	26.—
Laibach	24.—	25.—
Buda	64.50	65.50
Palfy	57.50	58.—
Crucea roșie austr.	18.75	19.25
dto ung.	13.40	13.90
dto ital.	12.75	13.25
Rudolf	25.25	24.25
Salm	72.—	73.—
Salzburg	26.50	27.25
St. Genois	70.50	72.—
Stanislaw	—	—
Trietina 4 1/2% 100 m. c.	144.—	147.—
dto 4% 50	68.—	72.—
Waldstein	48.—	49.—
Windischgrätz	—	—
Sârbesci 3%	38.—	39.—
dto de 10 franci	—	—
Banca h. ung. 4%	128.50	129.50

Cursul la bursa din Viena.

Din 23 Februarie 1894.

Renta ung. de aur 4%	117.50
Renta de corone ung. 4%	95.20
impr. oail. fer. ung. in aur 4 1/2%	125.75
" " " " argint 4 1/2%	102.10
Oblig. " " " de ost. I. emis.	123.—
Bonuri rurale ungare.	95.—
" " " " orotate-slavone.	99.—
Imprum. ung. cu premii.	152.75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin.	142.25
Renta de hârtie austr.	98.15
" " " " argint	97.95
" " " " aur	120.20
Losuri din 1860	146.50
Acții de ale Băncei austro-ungară.	1002.—
" " " " ung. de credit.	436.25
" " " " austr. de credit	364.25
Napoleon d'ori	9 92 1/2
Mărci imp. germ.	61.07 1/2
London (lire sterling-)	125.—
Rente de corone austr.	97.77

Cursulă pieței Brașov.

Din 24 Februarie 1894.

	Cump.	Vend.
Baconote rom.	9.80	9.84
Argentă român.	9.75	9.80
Napoleon-d'ori	9.89	—
Galbeni	5.80	—
Ruble rusesci	1.33	—
Mărci germane	60.80	—
Lire turcesci	11.15	—
Soris. fonc. „Albina” 6%	—	—
" " " 5%	101.50	102.50

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Bursa din București din 21 Februarie n. 1894.

Valori	o/u	CHIMBET.
Rentă română perpetuă 1876	5%	101.—
Rentă română amortisabilă	5%	101.1/8
dtto	4%	82.1/8
Rentă rom. (rurale convertite)	6%	95.3/4
Oblig. de stată C. F. Române	6%	—
idem idem	4%	—
Imprumutul Openheim 1866	5%	—
Imprumutul Oraș. București	5%	—
idem idem din 1884	5%	85.3/4
idem idem din 1890	5%	83.—
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	—	—
Credit fonciară rurală	7%	—
idem idem	5%	91.1/2
Credit Fonc. Urb. din București	7%	102.—
idem idem	6%	100.—
idem idem	5%	86.—
Credit Fonc. Urban din Iași	5%	79.—
Oblig. Casei Pensiuilor fr. 300	10 fr	282.—
Banca Națion. ult. div. 84.45	V. N.	1545.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	—
Naționala de asig. ult. div. 36 lei	200	—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.—	500	—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	—
Soc. Rom. de Hârtie ult. 00	100	—
Soc. de Reas. ult. div. 16 l. aur	200	—
Societ. de Constr. ult. div.	—	—
Societ. de Hârtie ult. div.	—	—
20 franci aur	—	20.12
Banca Națion. a României	—	—
Scompt.	5%	—
Avansuri pe efecte	6%	—
vansuri pe Lingouri	6%	—

VESTITE in lume sunt INELILE mele GOLDIN

cară costă fl. 1.50 câte unul. Aceste inele sunt ca de aur, nu le pot din-tinge nici omeni de specialitate, fason modern, elegant și fin. Inelele Goldin sunt foarte durabile, pot garanta în scris, că vor păstra luciulă aurului 5 ani.

Inelul Goldin, cavalerul fl. 1.50 Inelul Goldin, Margula, diamant artificial fl. 1.50 Inelul Goldin, cu imitație de turcoaz. Inelul Goldin, cu imitație de turcoaz. Lista de prețuri ilustrată, gratis și franco. Inele de logodnă, a fl. 1.20 cr. Măsura se să ia cu o fășă de hârtie, trimițându-o cu rambursul postală la singurul Depou: ALFRED FISCHER, VIENA, Adalgasse Nr. 12.

MAGAZIN DE MANUFACTURI

„CRUCEA ALBĂ” Brașov Strada Vămii Nr. 5. „CRUCEA ALBĂ” Brașov Strada Vămii Nr. 5.

SORTIMENT MARE

de postavuri, mătăsuri de rochii, pânzării, șifone, linajuri, cretone, parcheturi, wadmoluri de rochii, oxforduri, basmale de lână și creton. Panclici în diferite colorii.

PENZĂTURI ALBE ȘI COLORI.

Sortimentul mare în albituri de dame și bărbați, cari putem a le servi Onorabilei clientele

Cu prețuri foarte moderate.

10-10. Cu stimă, SPUDERCA & TEMESVARI

Dintre toate hârtiile pentru țigarete este recunoscută de cea mai bună hârtia de țigarete veritabilă franceză

„Le Gloria”

fabricațiunea d-loră JOSIFŪ BARDOU & FILS în PERPIGNAN—PARIS.

60 medalii de aur, 16 diplome de onore mari, 20 diplome „Hors Concours”.

„Le Gloria” este hârtia, care în fineț și bunătate întrece toate celelalte hârtii de cigarete ce există.

„Le Gloria” este numai atunc veritabilă, decă fiă-care cărticică poartă firma IOSIFU BARDOU & FILS.

„Le Gloria” se efectuează cu marginele netede seu crespate (perforate.)

„Le Gloria” se efectuează și ca tuburi și adecă într’o calitate neîntrecută de fină.

„Le Gloria” este de căpătat în Brașov la toate marhețaniile și băcăniile en-gros, precum și la fiă-care debitantă mai bună de tutun.

Ajutoră grabnică și sigură

SUPERINTE DE STOMACHU ȘI URMARILE ACESTORA!!

Mijlocul cel mai bun și eficace pentru menținerea sănătății, curățirea sucurilor precum și a sângelui și pentru promovarea unei misturi bune este deja pretutindena cunoscutul și plăcutul

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam”.

Acest balsam preparat cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tămăduitoare se dovedesce ca foarte folositor în contra tuturor greutăților de mistuire căci de stomach, lipsa de apetit, rigăelei, congestiunilor, hematoidelor etc. etc. În urma eficacității sale a devenit acest balsam acum un singur și dovedit medicament de casă popular.

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziția!

FIȚI ATENȚII!!!

Spre a evita înșelătorii, faci pe fiecare atentă, că fiă-care sticlă cu Dr. Rosa's Lebens-Balsam, care singur numai de mine este preparat după receta originală, este învelit în hârtia grosă albastră, care poartă în lungul ei inscripția: Dr. Rosa's Lebens-Balsam din farmacia „zum schwarzen Adler”, B. Fragner, Prag, 205-3 în limba germană, boemă, ungară și franceză, și cari sunt provădate cu alăturata marcă a fiă-bricei luată sub scutulă legală.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabilă se pôte procura numai în Depositulă principală ală producătorului

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler” Prag 205-3.

In Budapesta: la farmacia I. von Török.

Tôte farmaciile din Brașov, precum și toate farmaciile mai mari din monarhia Austro-ungară au depositulă din acest balsam de viață.

Totul de acolo se pôte avea:

Alifia de casă universală de Praga

(Prager Universal-Haussalbe)

un medicament sigur și prin mii de scrisori de mulțămire recunoscut în contra tuturor inflamațiunilor, rănilor și umfăturilor.

Acesta se întrebuintează cu succes sigură la inflamațiuni, la stagnațiunea laptelui și întărirea țitelor cu ocasiunea întărcării copilului, la absces, ulcere, pustule cu puroi, carbuncule; copturi la unghie, la panariții, ulcerațiuni la degete, la întărituri, umfătură, tumorea glandulelor limfatice, lipume etc. — Tôte inflamațiunile, umfătură, întărituri se viadecă în timpul cel mai scurt; la casuri înșă, unde s'a formată deja puroiul, absorbă baba și o vindecă în timpul cel mai scurt fără dureri.

In cutiōre a 25 și 35 cr.

Fiți atenți!

De-ore-ce alifia de casă universală de Praga se imităză foarte des, faci pe fiă-cine atentă, ca singur numai la mine se prepară după receta originală. Acesta este numai atunc veritabilă, decă cutiōrele din metală galbină, în cari se pune, sunt înfășurate în hârtia roșă pe care se află tipărită în 9 limbi esplicațiunea cum se întrebuinteze, împachetate și în cartone vinete, — cari sunt provădate cu marca fiă-bricei de mai sus.

Balsam pentru auđ.

(Gehör-Balsam)

Cel mai probat și prin multe încercări cel mai temeinic medicament pentru vindecarea auđului greu și spre redobândirea auđului perdut. 1 Flacon 1 fl.

1. Die Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hofl.) Zürich
 sendet direct an Private: schwarze, weise und farbige Seiden- stoffe
 von 45 kr. bis fl. 11.65 p. Meter — glatt, gestreift, farrirt, gemustert, Damaste etc.
 (ca. 240 versch. Qual 2000 versch. Farben, Dessins etc.) porto- und zollfrei in die
 Wohnug an Private, Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. und Postkarlen 5 fr. Porto
 nach der Schweiz.

Cheque-Conto la postă Nr. 505.	INSTITUTUL DE CREDIT ȘI DE ECONOMII „ALBINA“ FILIALA BRAȘOV,	Giro-Conto la banca Austro-Ungară.

Recomandăm P. T. public pentru plasare de capitale

Scrisurile fonciare de 5%
ale „Albinei“ inst. de cred. și econ. în Sibiu.
 Acelea sunt emise în bucăți à fl. 1000 și fl. 500 și se fructifică cu
netto 5% fără nici un scădemēt.

Cuponii de interese se răscumpără la jumătate de an la 1 Ianuarie
 și 1 Iulie la casele institutului din Sibiu și Brașov și la „Pester ung.
 Commercial-Bank“ în Budapesta fără nici un scădemēt și
liber de ori ce proviziune.

Pentru fructificarea punctuală și răscumpărarea scrisurilor fonciare garantăză:

1. **Ipotecile**, care în sensul legii pentru scrisuri fonciare
 din anul 1876 sunt menite exclusiv pentru
 coperirea detentorilor de scrisuri fonciare și asecurate prin
 întabulare în cărțile funduare în favorul a celor, asupra că-
 rora se emit scrisuri fonciare până la maximum $\frac{2}{3}$ a valorii
 de prețuire, ceea ce se confirmă prin controla Comitetului de
 supraveghiere pe flă-care scris fonciar emis.

Scrisurile fonciars ofer deci o siguranță mai mare ca și
 pupilară.

2. **Fondul de garanție de fl. 200,000** special al scrișu-
 rilor fonciare, preserisă de legea amintită pentru mai mare siguranță a deten-
 torilor de scrisuri fonciare, care fondul e detașat din capita-
 lul de acțiuni al institutului.

3. **Totă cealaltă avere a institutului inclusive fondul de
 rezervă.**

Scrisurile fonciare de 5% ale „ALBINEI“ atât
 cu privire la siguranța lor absolută, cât și ca una
 din chârțiile indigene cele mai fructifere se reco-
 mandă deci de sine pentru plasarea de capitale, de
 bani pupilari, fonduri publice și private etc. și le
 vindem pe cât ajunge proviziunea lor în cursul
 de marfă al bursei din Budapesta.

Ia cumpărarea unei cantități mai mari le oferim în
 cursul mijlociu.

„ALBINA“
 institut de credit și de economii
FILIALA BRAȘOV.

59—*

Tirgul Inului Nr. 28, Casa Safrano.

Am onore a aduce la cunoscinta on. publică că

Magasia de confecțiuni pentru dame

am redat'o Domnului Ignatz Weinberger, începând din **20
 Februarie c.**, și de aci înainte țin un deposit cu
firma mea proprie care e cu mult mai mare și cu măr-
 fură mai fine precum cu confecțiuni indigene și din streinătate,
 cele mai noue și mai de gust modele, așa încât în totă pri-
 vința și ori și când pot să satisfac pretensiile stimateilor mei
 muserii.

Totodată am onore a recomanda depositul meu
 pentru sezonul

de primăveră precum și de toamnă

care conține **jaquete, gulere, fihuuri, mantale și
 mantale de plôia și pravu.**

Atrag în deosebi atenția asupra vestmintelor pentru
 copii și fetițe și asupra mantalelor, pe care totdeauna le țin
 în cantitate mare și le vîndu cu **prețurile fabricei.** Co-
 mande efectuesu punctuală și după măsură în răstimp de 3 zile.

Rugându sprijinul on. publicu mă recomand

cu totă stima

N. P. Goldmann,

Magasia Tirgul Inului 28, Casa Safrano.

1—12373

Numere singuratice
 din „Gazeta Transilvaniei“ à

5 cr. se pot cumpăra în libră-
 ria Nicolae Ciurcu, și în tu-
 tungenia I. Gross.

„VATRA“

FOAIE ILUSTRATĂ PENTRU FAMILIE

sut redacțiunea

D-lor I. SLAVIČI, I. L. CARAGIALE și G. COȘBUC.

Acestă revistă ilustrată este dirigiată de unii dintre cei mai apreați scriitori români,
 cu menirea de a oferi Onor. publicu cetitoru român, **cele mai bune scrieri** ale e-
 loru mai talentați scriitori români **din tôte părțile locuite de Români.**

Trebuia în sfârșit o foie, care se ocupe unu locu de cinste pe masa fie cărei famii
 românesi.

Nu va fi cruțată nici o jertfă pentru ajungerea acestui scop; grija de capetenie fiindu a
 nu lăsa să se șrecore în această revistă nimic nepotrivit cu tradițiile nêmulu nostru și
 cu moravuri e familiei.

Cele mai bune **nuvele, romane, povestiri, poesii** etc., **originale și ale-**
se, voru ocupa primul loc și numai întâmplător în alu 2-lea rând traducțiuni. Tôte
 însă în cea m i curată, mai alêsă și mai frumoșă românescă.

Artele, știința, recenziunile teatrale și musicale, noutățile literare, evenimentele însemnate,
 partea variată și humoristică, tôte își vor avé colonele spaci le rezervate în această foie, cu
 competență și cu onestitate redactate

Nici viața casnică nu va fi neglijată. Sfaturi bune din punctul de vedere alu educați-
 nei, igieniei, îmbrăcămînții, a traiului economicu, felurite îndrumări folositoare economiei
 casei voru fi trat te cu multă grijă.

Ilust. ațiunile voru fi alese pe cât e cu putință din istoria nêmulu nostru, copii după
 tablourile artiștilor noștri și a celor străini, vederi felurite din țara noastră și de pretutin-
 deul unde locuesc Români.

În aceste condițiuni se va prezenta onor. publicu români foia ilustrată pentru familie

„VATRA“ **CA UNU MĂRGĂRITARU ALU LITERATUREI NOSTRE NAȚIONALE,** și va
 apare de 2 ori pe lună, adecă 24 fascicule pe an de câte 4 côle 4°
 mare, tipărită cu îngrijire pe nartie velină.

Prețulu abonamentulu pe unu an este: pentru Austro Ungari: **Corone 24,** pentru
 țările Uniunii Latine **Fr. 24.** — Vîndarea cu numărulu **Corone 1.10,** (Austro-Ungaria,
Fr. 1.10. (Țările Uniunii-Latine).

Subsemnatulu Vă rogă să primiți cu simpatie apariția acestei publicațiuni românesți
 și să i asigurați continuitatea prin binevoitorulu D-Vostre sprijin, abonându-Vă la ea.

370,3 80

Cu deosebită stivă:

C. ȘFETEĂ,
 Librar-editor.—Bucuresci.

— Cursu de dansu. —

Subscrisul am onore a aduce la cunoscinta P. T. publicu,
 cum-că ceea ce mi-a lipsit din specialitatea mea, am învățat
 dela d-lu Henric Pini, primu jucător de baletu dela opera
 reg. din Budapesta și am depus esamenulu de măestru de
 jocu inaintea comisiei esaminătoare a societăței reg. ma-
 ghiare de măestrii de jocu, cu succesu eminentu. Astfelu sunt
 în poziția plăcută de a corăspunde și celoru mai inalte rece-
 rințe din specialitatea mea.

Deschid aci în orașulu meu natalu Brașov în **1 Martie
 1894, unu**

C U R S U D E D A N S,

care va sta la înălțimea cerințelor de astăzi și la care pri-
 mescu: **copii dela 8—12 ani** pentru **instrucțiune în ore de zi și**
adulti pentru **instrucțiune în ore de sera.** De asemenea mă re-
 comandă pentru ținerea de **ore private,** atâtu în casă privată,
 câtu și în sala de jocu **strada Negră nr. 39,** unde se voru primi
 elevii de jocu în totă ziua.

Durata cursulu de jocu este **3 luni.** Onoraru **10 fl.**

Rugându P. T. publicu de sprijin.

Remână cu totu respectulu

FRANCISC IZSAK,

măestru de jocu diplomat.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decă fiecare cutiă este provădută cu marea
 de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectulu de leuire durabilă alu Prafulor-Seidlitz de A. Moll în contra greută-
 țiloru celoru mai cerbicioșe la stomach și pantece, în contra cărcilor și acrelei la
 stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemor-
 hoidelor și a celoru mai diferite hôte femeesci a luat acestu medicamentu de
 casă o răspândire, ce creșce mereu de mai multe decenii încôce.—Prețulu unei cutii-
 originale sigilate 1 fl. v. a.

Falsificațiunile se voru urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decă fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire
 și cu plumbulu lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sare este forte bine cunoscută ca unu remediu popularu
 cu deosebire prin trasu (frotat) alină durerile de goldină și reumatismu și a altor
 urmări de rēcălă. Prețulu unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apă de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicylic)

La întrebunțarea zilnică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate
 și adulti, asigură: această apă de gură conservarea sănătoșă și mai departe a din-
 țiloru. Prețulu sticlei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistulu A. Moll, c. și r. furnisoru alu curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provinciă se efectuează zilnic prin rambursă postală.

La deposite se se ceră anumitu preparatele provădute cu iscălitura și
 marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victoru Roth, Fr. Kellemen
 și Ed. Kugler, engros la D. Eremia Nepoții, J. L. & A. Hesshaimer, Teutsch & Tartler,
 Fritz Geisberger.

77,—48.